

glasilo

Občine Šempeter-Vrtojba

Junij 2011

**Prvo polletje zaključeno s
številnimi prijavljenimi projekti**

**Nadležni
spremljevalci poletja**

Vsi smo lahko dobrodelni

**Izjemen športni dogodek na
največji plezalni steni v Sloveniji**

POLETJE 2011

Spoštovane občanke, spoštovani občani!

Pred vami je prenovljeno glasilo Občine Šempeter-Vrtojba. Po vsebini in obliki smo ga poskušali narediti bralcu prijaznejšega, zanimivejšega, predvsem pa aktualnejšega, saj bo po novem izhajal vsako trimesečje. Prevetrili in osvežili smo vsebino, tako ne boste brali več samo poročil o delu organov Občine Šempeter-Vrtojba in krajevnih odborov, temveč boste spoznavali tudi delo drugih javnih zavodov, podjetij in skladov, katerih ustanovitelj ali soustanovitelj je Občina Šempeter-Vrtojba. Seveda je del prostora še naprej namenjen društvom in drugim organizacijam, ki opravljajo naloge v javnem interesu, dodali pa smo poglavje o tem, kaj je dobro vedeti ter poročila in novice o drugih aktualnih dogajanjih v občini ali ki se na občino nanašajo. Pri oblikovanju vsebine boste v naslednjih številkah lahko sodelovali tudi bralci, saj boste v posebnem poglavju imeli možnost zapisati svoje mnenje, vzpodbude, vprašanja in na tem mestu dobili tudi odgovor. Prenovljeni bilten pripada vam, bralke in bralci, zato upam, da se boste v njem našli.

Od zadnje izdaje našega občinskega glasila je minilo že dobre pol leta. Veliko se je med tem časom dogajalo in zatrdim lahko, da tudi veliko zgodilo.

V začetku leta se je občinska uprava intenzivno ukvarjala s predlogom proračuna za leto 2011, ki je bil sredi marca tudi sprejet. Letošnji odhodki znašajo približno 10,5 milijona evrov, kar je največ doslej. Velik del proračuna odpade na investicije, ki so bile začete v letu 2010 ali smo jih že dalj časa načrtovali. Te so: dvorec Coronini 98.000 EUR (dokončali smo prostore v prvem nadstropju), Mladinski center Vrtojba 442.000 EUR, ureditev mestnega središča v Šempetru 700.000 EUR, protihrupna ograja na avtocesti 148.000 EUR, fotovoltaična elektrarna 932.000 EUR, urejanje ulic v Vrtojbi (Zapučke, Krožna cesta, Podlaze, Griči, zunanja ureditev MC Vrtojba) 190.000 EUR. Večji del teh investicij v skupni višini 1.863.089,14 EUR je pokrit z evropskimi sredstvi ter s sredstvi švicarskega sklada. Seveda pa načrtujemo tudi kar nekaj novih

naložb. Tako predvidevamo nakup prostorov za podružnično glasbeno šolo, ki nas bo letos predvidoma stal 400.000 EUR, morda pa bomo morali nekaj dodatnih sredstev zagotoviti tudi v naslednjem letu. S tem smo se namenili dokončno rešiti ta že preveč let trajajoči problem in našim mladim glasbenikom ter njihovim učiteljem ponuditi ustrežnejše pogoje za učenje in delo. Za dela na ulicah v Vrtojbi, ki niso vključena v lani začeti projekt, nameravamo porabiti še skoraj 300.000 EUR. 129.000 EUR bomo kot kapitalski vložek vložili v zavod ZIC, ki gradi Socialni center v Vrtojbi, 130.000 EUR pa nas bo predvidoma stala prenova povezovalne ceste ob Socialnem centru. Za nakupe zemljišč imamo rezerviranih 377.000 EUR od tega 100.000 EUR za zemljišča, ki so potrebna za delno razširitev šempetrskega pokopališča. Zagotovili smo tudi sredstva za izgradnjo parkirišča pod biotehniško šolo in parkirišča ter pločnika ob dnevnem centru v Šempetru. Ne nazadnje pa načrtujemo še prenovo, ponekod pa prepotrebno izgradnjo ekoloških

otokov, za kar smo rezervirali 130.000 EUR.

Po sprejetem proračunu smo takoj objavili javne razpise, ki jih običajno najnestrpneje pričakujejo najrazličnejša društva. Vse proračunske postavke, namenjene tem razpisom, smo nekoliko povečali. Naj povem, da so razpisi v zaključni fazi, tako da bomo sredstva začeli v kratkem nakazovati.

Letos bomo iz proračuna na javnem razpisu razdelili tudi 55.000 EUR za spodbujanje razvoja podjetništva in zaposlovanja. S tem želimo spodbuditi začetne investicije in investicije v razširjanje dejavnosti, promocijske aktivnosti podjetij, inovacije, nove zaposlitve in samozaposlitve. Spodbujati želimo tudi prijavljanje podjetij na mednarodne javne razpise ter njihovo povezovanje.

Na junijski seji je bila med drugim sprejeta tudi sprememba Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnih zemljišč, s katero smo zmanjšali obremenitev nezazidanih stavbnih zemljišč, kot tudi objektov, namenjenih za stanovanjsko rabo. Z zmanjšanjem ne bomo bistveno zmanjšali prihodkov proračuna, zbrana sredstva, ki so namenjena vzdrževanju že zgrajene infrastrukture, pa bodo kljub temu zadoščala, saj so se v zadnjem času znižale tudi cene gradbenih storitev.

Letos pa nas čaka še ena velika naloga. To je sprejem Občinskega prostorskega načrta (OPN), ki bo nadomestil do sedaj veljavni Prostorski plan občine. Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka poteka v prostorih Občine do 16. septembra 2011.

Občina seveda aktivno poskuša pridobiti čim več sredstev tudi s prijavljanjem na najrazličnejše razpise. V letošnjem letu smo prijavi kar nekaj zanimivih projektov. O njih lahko podrobneje berete v posebnem prispevku v nadaljevanju. Sam bi izpostavil le nekatere. Na Javni razpis za predložitev standardnih projektov – ožje kopensko območje, ki je bil objavljen aprila v okviru CILJA 3 – evropsko teritorialno sodelovanje, program čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija smo skupaj s partnerji prijavi 7 projektov, še

vedno pa čakamo na rezultate sedmih, administrativno ustreznih projektov v okviru 2. razpisa CILJA 3 – evropsko teritorialno sodelovanje, program čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija, ki so bili oddani že v letu 2009.

Naj omenim, da smo se pred kratkim veselili odobrenega projekta POLY 5, ki smo ga letos prijavi na program evropskega teritorialnega sodelovanja v alpskem prostoru ALPINE SPACE. V tem projektu, kjer bo narejena študija, kako povezati naš prostor, posebej še nekdanji MMP Vrtojba na 5. evropski koridor, sodelujejo poleg partnerjev iz Slovenije še partnerji iz Italije, Avstrije in Francije.

Na poti realizacije je tudi eden od ciljev projekta ADRIA-A, katerega vodilni partner je mednarodna organizacija Srednje evropska pobuda. Gre za evropsko združenje za teritorialno sodelovanje (EZTS), ki je prvo te vrste tako za Slovenijo kot Italijo. V mesecu maju je bilo odobreno tudi s strani italijanskih državnih oblasti. Te so namreč dovolile Občini Gorica, da sodeluje z Mestno občino Nova Gorica in našo Občino v tem združenju, ki bo imelo neposreden dostop do virov evropskih sredstev. Nadejamo se, da bomo z njimi lahko gradili skupno infrastrukturo in spodbujali medsebojno sodelovanje na vseh področjih, kot so energetika, turizem, kultura, izobraževanje in podobno. Konec maja smo ta uspeh skupaj s partnerji v projektu ADRIA-A predstavili v evropskem parlamentu v Bruslju, za tem pa tudi na srečanju italijanskega zunanjega ministra in naše državne sekretarke z Ministrstva za zunanje zadeve v Gorici. Tudi o tem lahko več preberete v nadaljevanju.

Počasi se zaključujejo tudi nekatere večje naložbe, ki so že dalj časa v teku. Šempetrski trg že dobiva podobo, ki smo jo že nekaj časa nestrpno pričakovali. Prav tako se zaključuje naložba v Mladinski center Vrtojba. Računamo, da bomo obe predali svojemu namenu do občinskega praznika, to je 22. julija. Tudi naložba v Socialni center Vrtojba, ki jo izvaja Zavod za izgradnjo centra, napreduje. Želimo si, da bi novozgrajeni dom upokojencev svoje stanovalce začel sprejemati še v letošnji jeseni. Trdno verjamem, da bomo takšne

in drugačne težave v zvezi s temi naložbami rešili predvsem v korist uporabnikov. Te dni sem imenoval novega tajnika občine. To je Peter Ptičak, magister ekonomskih znanosti, doma iz Šempetra. Z delom bo nastopil 11. julija, podrobneje pa ga boste lahko spoznali v naslednjem, jesenskem biltenu.

Nadomestil bo dosedanjega tajnika občine, Dušana Bremca, ki se je s 1. junijem zaposlil kot inšpektor na medobčinski upravi občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica. Tako rešitev mi nalaga zakon in verjamem, da bo koristna za vse tri Občine. Poleg tega bi rad poudaril, da bodo stroški zaposlitve za našo Občino znašali približno 8.500 EUR letno, saj polovico stroškov za delovanje medobčinske uprave zagotavlja Država, ostalo polovico pa si razdelimo s sosednjima Občinama.

Enako velja tudi za vse ostale stroške dela medobčinske uprave, ki je bila konec maja všteta v primerjavo objavljeno v Primorskih novicah in sedaj v celoti šteje 6 zaposlenih. V ožji Občinski upravi Občine Šempeter-Vrtojba je poleg župana še 13 zaposlenih, kot doslej. 5 zaposlenih pa imamo v režijskem obratu, katerih stroški se s prihodki, ki jih pridobivamo z najemnino na nekdanjem MMP Vrtojba v celoti pokrivajo. Če to upoštevamo, je naša uprava po stroških povprečna, kar pa ne pomeni, da se nam ni treba truditi, da bi jo še racionalneje organizirali. Za to si bom vedno prizadeval, vendar upoštevaje delovno pravno zakonodajo.

Naj vam na koncu zaželim še lepo praznovanje državnega praznika dneva državnosti. Letos ga je potrebno še posebej slovesno obeležiti, saj praznujemo dvajseto obletnico obstoja naše države. Vabim vas, da s ponosom izobesite slovenske zastave in se pridružite osrednji slovesnosti, 24. junija na Sv. Otu. Ob tem želim šolarjem in dijakom uspešen zaključek šolskega leta ter lepe počitnice. Nekaj poletnega oddiha pa želim tudi vsem skupaj.

*Vaš župan
Milan Turk*

Ministra Vlačič in Marušič na obisku v Šempetru

V sredo, 30. marca, sta našo občino v okviru obiska Vlade Republike Slovenije na Goriškem obiskala minister za promet, dr. Patrick Vlačič, ter minister za zdravje, Dorjan Marušič.

Minister Vlačič se je s predstavniki Občine Šempeter-Vrtojba, županom mag. Milanom Turkom, podžupanom Darjom Fornazaričem, tajnikom občine, Dušanom Bremcem, višjo svetovalko za projekte, Anito Manfreda, in strokovno sodelavko za urejanje prostora, Blanko Gaber, sestel na delovnem kosilu. Delegacijo Ministrstva za promet so poleg ministra sestavljali še dr. Igor Jakomin, državni sekretar, David Polutnik, generalni direktor DC, Nina Mauhler, generalna direktorica DŽŽ, Gregor Ficko, direktor DRSC, Rok Crnošija, vodja KM, ter Tomaž Willenpart, Božo Kordin, Pavle Hevka in Stanislav Zotlar iz DRSC.

Ena od tem pogovora je bilo usklajevanje razvojnih načrtov Države in Občine na območju nekdanjega mednarodnega mejnega prehoda Vrtojba v kontekstu načrtovanja prometnega oziroma logističnega terminala. Poleg tega so se pogovarjali o reševanju perečih problemov prometne infrastrukture na območju občine Šempeter-Vrtojba. Pridružil se jim je tudi podžupan Občine Renče-Vogrsko, Radovan Rusjan, saj je na srečanju beseda tekla tudi o obvoznici mimo Volče Drage,

ki naj bi potekala od proizvodne cone na južnem delu Volče Drage pa do nadvoza hitre ceste v Bazari in bi pomenila pridobitev za obe občini.

Minister za zdravje, gospod Dorjan Marušič, je ob tej priložnosti obiskal Splošno bolnišnico dr. Franca Derganca, kjer je odprl internistični onkološki oddelek in podpisal sporazum o izvajanju skupne urgentne službe v prostorih bolnišnice ter pismo o nameri za organizacijo mikrobiološkega laboratorija na enem mestu.

Obisku vlade je 19. maja sledil delovni sestanek predstavnikov DRSC, Slovenskih železnic, DŽŽ, Občin Renče-Vogrsko in Šempeter-Vrtojba v Bukovici. Udeleženci sestanka so se dogovorili za pripravo protokola, ki bo uredil obveznosti posameznih udeležencev v pripravi investicije obvoznice Volčja Draga. Dogovorjeno je bilo tudi, da Občina Šempeter-Vrtojba pridobi projektno dokumentacijo za ureditev štirih križišč na državnih cestah, predstavniki ministrstva pa bodo storili vse potrebno za zagotovitev sredstev v državnih načrtih razvojnih programov in proračunu za izvedbo teh križišč. Izpostavljen je bil tudi problem enostranskega vključevanja na vrtojbensko obvoznico v spodnji Vrtojbi. DRSC bo preučila idejno rešitev, ki jo bo pripravila Občina, ter podala mnenje o predlagani rešitvi oziroma usmeritve za rekonstrukcijo križišča.

Mateja Poljšak Furlan

Delovno kosilo z ministrom za promet.

Srečanje župana mag. Milana Turka z gospodarstveniki naše občine

V začetku aprila je Občina Šempeter-Vrtojba na pobudo župana mag. Milana Turka v sodelovanju z GZS Območno zbornico za severno Primorsko, OOO – Območno obrtno-podjetniško zbornico Nova Gorica in Primorskim tehnološkim parkom organizirala posvet z naslovom »Podporno okolje v Občini Šempeter-Vrtojba pomembno za razvoj gospodarstva«. Vabljeni so bili vsi podjetniki s sedežem dejavnosti v občini, člani občinskega sveta ter člani občinskih odborov, ki v občini pokrivajo področje razvoja gospodarstva ter razvoja okolja in prostora.

Namen posveta je bil vzpostavitev neposrednega stika med lokalno skupnostjo in gospodarstvom. Naj povemo, da je v občini (po podatkih AJPEA za 12/2009) registriranih kar 275 poslovnih subjektov (d. d., d. o. o., d. n. o. ...), ki skupaj zaposlujejo 2.466 ljudi; od tega Iskra Avtoelektrika, d. d., več kot polovico, 1.599. Prav tako je v občini registriranih 346 samostojnih podjetnikov, ki zaposlujejo skupaj 196 oseb. Prav zato je bil drugi cilj srečanja pridobitev razvojnih idej, mnenj in predlogov posameznih nosilcev gospodarstva v občini, ki bodo vzbudile ekonomski razvoj, konkurenčnost, podjetništvo in zaposlovanje. Beseda je tako tekla o prostorskih razvojnih možnostih

za gradnjo objektov za namene gospodarstva v občini ter o ostalih možnostih razvoja gospodarstva v občini. Direktorica GZS Območne zbornice za severno Primorsko za razvoj gospodarstva, Mirjam Božič, je predstavila vlogo in pomen zbornice. V nadaljevanju so se prisotni lahko seznanili z možnostmi začetnega razvoja gospodarske dejavnosti skozi inkubatorsko funkcijo Primorskega tehnološkega parka, ki jih je predstavil direktor Stojan Ščuka. Poudaril je pomen podpornega podjetniškega okolja, ki v začetni fazi razvoja družbe, pomaga preveriti poslovno idejo ter oblikovati primeren poslovni model. Direktor RRA severne Primorske, Črtomir Špacapan, pa je prisotne seznanil z aktualnimi razpisi za evropska sredstva. Nazadnje sta spregovorila še predsednik OOOZ, Franc Rojc, in predsednica skupščine OOOZ, Alenka Pegan, in predstavila vlogo OOOZ – Območne obrtno-podjetniške zbornice Nova Gorica v podpori pri nastajanju ter razvoju subjektov malega gospodarstva. Pri realizaciji podjetniške ideje je namreč, poleg fizične infrastrukture in različnih poslovnih storitev, ključnega pomena odnos podjetnika do podpornega podjetniškega okolja in njegova predanost poslovnim idejam.

Dobra obiskanost, velika udeležba in številna odgovorjena vprašanja so dokaz, da je bil posvet korak v pravo smer pri vzpostavljanju stika in oblikovanju pozitivne klime med podjetniki in lokalno skupnostjo. Pozitivna podjetniška kultura je namreč ključ do razvoja gospodarstva, s tem pa tudi za odpiranje novih delovnih mest in razvoja.

*Anita Manfreda,
višja svetovalka za projekte*

Ustanovitev prvega italijansko-slovenskega EZTS-ja predstavljena v Bruslju

23. maja 2011 je v prostorih Evropskega parlamenta v Bruslju potekala evropska predstavitev projekta Adria A, ki so se je udeležili slovenski in italijanski evropski poslanci, funkcionarji Evropske komisije in predstavniki projektnih partnerjev. Srečanja se je udeležil tudi župan Občine Šempeter-Vrtojba, mag. Milan Turk. Naša Občina namreč kot partner sodeluje pri projektu Adria A, v katerem je kot eden od prvih ciljev tudi vzpostavitev evropskega združenja za teritorialno sodelovanje (EZTS) območja občin Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba. EZTS, katerega naloga bo spodbujanje in podpiranje teritorialnega sodelovanja na vseh področjih, ki so vezana na regionalni razvoj in na krepitev gospodarske ter socialne kohezije, je 11. maja 2011 dobil zeleno luč še s strani italijanskih državnih organov, saj so ga slovenski odobrili že v lanskem letu. Združenje čaka še formalna registracija pri Evropski komisiji, za tem pa bo potrebno dokončno oblikovati vse organe ter zagotoviti sredstva za njegovo delovanje. Tudi za zagotovitev teh sredstev so se partnerji v EZTS-ju prijavili na razpis INTERREG CILJ 3 za ožje čezmejno območje, ki je bil objavljen v aprilu tega leta s projektom z akronimom CROSSBORDER, ki predvideva čezmejni občinski energetski načrt vseh treh občin.

Ustanovitev prvega italijansko-slovenskega EZTS-ja, preko katerega si Občine obetajo lažje pridobivanje sredstev iz evropskih skladov za skupne čezmejne projekte, so poleg našega župana na srečanju predstavili še gospod Stefano Ceretta, odbornik Občine Gorica, Nataša Leban, predstavnica Mestne občine Nova Gorica, in Lucio Gregoretti iz Občine Tržič. V svojem nagovoru v Bruslju je župan Milan Turk pozdravil odločitev italijanske vlade, ki je pred kratkim odobrila Občini Gorica sodelovanje oziroma ustanovitev te čezmejne institucije. Vendar je župan ob tem poudaril, da prebivalci našega območja pričakujejo konkretne rezultate v smislu gradnje skupne infrastrukture, ki je potrebna za enotno delovanje prostora. Poleg infrastrukture pa je potrebno zagotoviti tudi druge oblike čezmejnega sodelovanja na gospodarskem, kulturnem, izobraževalnem, turističnem in drugih področjih. »Sami izražamo pripravljenost sodelovati v prostoru, ki je bil v prejšnjem stoletju razdvojen, kar ga je gospodarsko hromilo, danes pa je čas, da nastopimo skupaj in poiščemo boljše možnosti razvoja,« je svoj nagovor zaključil župan Občine Šempeter-Vrtojba, mag. Milan Turk.

Mateja Poljšak Furlan

27. maja je na Občini Gorica potekalo srečanje državne sekretarke z Ministrstva za zunanje zadeve RS, Dragoljube Benčina, in italijanskega zunanjega ministra, Franca Frattinija, z župani Občine Šempeter-Vrtojba, mag. Milanom Turkom, Mestne občine Nova Gorica, Matejem Arčonom, in Občine Gorica, Ektorjem Romolijem, kjer so govorili o prvih korakih EZTS-ja v praksi ter glavnih načrtih in projektih vseh treh občin.

Prijavljeni projekti občine Šempeter-Vrtojba v letu 2011

Prva polovica letošnjega leta je bila na področju priprav in prijav različnih projektov precej aktivna. Prijavljenih je bilo kar nekaj zanimivih projektov, tako investicijskih, kakor tudi projektov ostalih vsebin. Kot prvega naj omenimo projekt **Boreljada 2011**. Tradicionalno kulturno, športno in etnološko prireditev, ki vsako leto poteka v Vrtojbi, smo prijavi na javni razpis v okviru EUROPE DIRECT – Evropa za državljane v program srečanja prebivalcev partnerskih lokalnih skupnosti. Tako občina kot kraj Vrtojba sta pobratena z Medejo. S prijavo Boreljade v sodelovanju z našimi pobratenimi prijatelji želimo nadgraditi skupno sodelovanje, ki že 25 let uspešno živi predvsem po zaslugi šole, društev ter zaslužnih krajanov in krajanov Vrtojbe.

Sredstva za vso potrebno pisarniško opremo za ureditev prostorov za mladino v **Mladinskem centru v Vrtojbi** računamo pridobiti na javnem razpisu Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije (JSKD), ki je bil namenjen predvsem mladinskim kulturnim dejavnostim.

Prijavili smo se tudi na razpis Javnega sklada za kulturne dejavnosti Republike Slovenije (JSKD), v okviru katerega se med drugim sofinancirajo predvsem manjše investicije obnove prostorov za izvajanje ljubiteljske dejavnosti. V okviru projekta **Nakup opreme za Kulturno dvorano v Vrtojbi** smo prijavi nakup stolov za prenovljeno dvorano.

S projektom **Omejevanje in eliminacija negativnih vplivov tigrastih komarjev v občini Šempeter-Vrtojba**, ki je namenjen osveščanju širše javnosti glede zaščite in ukrepov v boju proti tej nevarni nadlogi, smo se prijavi na javni razpis ZZZS. Brošuro, ki je v okviru tega nastala, pa ste že prejeli na dom.

Razpis za evropski projekt **POLY-5 – Policentrični modeli načrtovanja za lokalni razvoj območij v okviru 5. Koridorja in povezav TEN-T** je bil objavljen v okviru EUROPEAN TERRITORIAL CORPORATION -

ALPINE SPACE in zajema širše evropsko območje (Slovenija, Italija, Avstrija, in Francija). K sodelovanju smo bili povabljeni zaradi vsebine projektne prijave – atraktivne lege MMP Vrtojba, ki se nahaja v naši občini. Občini je v interesu vsak projekt, ki vsebinsko vključuje MMP Vrtojba z namenom trajnostnega razvoja tega prostora. Prav te dni smo prejeli vzpodbudne, sicer še neformalne informacije, da je bil projekt odobren. Podpis pogodbe je predviden v juniju.

Že odobreni evropski projekt **BIOTRANSF** je bil prijavljen s strani španskega partnerja na javni razpis v okviru Programa Leonardo da Vinci. Občina vstopa v ta projekt preko projektnega partnerja RRA severne Primorske, d. o. o.. Projekt predvideva prenos metodologije za usposabljanje o proizvodnji in implementaciji biomase.

V pripravi je prijava projekta **PRIJATELJI PODEŽELJA – KUPUJMO GORIŠKO**. Projekt, ki ga bomo prijavi na ravnokar odprtem JAVNEM POZIVU za oddajo predlogov izvedbenih projektov za izvajanje »Lokalne razvojne strategije jugozahodnega dela Severne Primorske« za leto 2011, predvideva oživitev distribucije in logistike kmetijskih in živilskih izdelkov/pridelkov na našem območju, ki je trenutno zelo podhranjena. Združeval bo slovenske kmetovalce, predelovalce in strokovnjake, z željo po ohranjanju slovenskih avtohtonih kultur in izdelkov ter težnjo po razvoju slovenskega podeželja. Splošni cilj projekta so spodbujanje avtohtonega kmetijstva, spodbujanje lokalne samooskrbe in zdravega, okolju prijaznega načina življenja ter dvig prepoznavnosti lokalnim pridelkom in izdelkom. Poleg omenjenega je cilj projekta goriškim pridelovalcem, predelovalcem ter kmetom zagotoviti podporno infrastrukturo (odkup, prodajne površine, skladiščenje, ...) za odpiranje novih in širitev obstoječih tržnih poti.

V drugi polovici maja smo pospešeno pripravljali prijave na Javni razpis za predložitev standardnih projektov – ožje kopensko območje, ki je bil

objavljen aprila v okviru CILJA 3 – evropsko teritorialno sodelovanje, program čezmejnega sodelovanja Slovenija – Italija. Zastavili smo si ambiciozen cilj, saj na tem razpisu kandidiramo kar s 7 projekti:

- **TRADOMO – Izboljšanje trajnostne dostopnosti in mobilnosti na**

Čezmejnem Programskem območju; vodilni partner je Občina Koper; naša občina se vključuje v ta projekt s ciljem posodobitve avtobusnih postajališč v občini z elektronskimi tablamami z voznimi redi avtobusov ter ostalih koristnih informacij ter izgradnjo še ene avtobusne postaje pri PTP-ju v Vrtojbi, na območju Mednarodnega mejnega prehoda.

- **4P – zbiranje, predelava, recikliranje in ponovna uporaba odpadkov;** vodilni

partner je pobratena občina Romans D'Isonzo, s katero tako nadgrajujemo dober, prijateljski odnos in se povezujemo tudi na gospodarskem področju. Projekt predvideva celovit pristop k oplemenitenju in izboljšanju sistema zbiranja, predelave, reciklaže in ponovne uporabe odpadkov s primeri dobrih praks v obeh občinah. Naša občina bo posodobila in nadgradila Zbirni center odpadkov na Lavžniku. Prav tako so v okviru projekta predvidene aktivnosti sodelovanja s šolami in osveščanje širše javnosti o prednostih ločenega zbiranja odpadkov.

- **SAP – varnost brez meja;** projekt predvideva celovito čezmejno rešitev s poenoteno kartografijo, GPS-ji v slovenskem in italijanskem jeziku za hitro in učinkovito pomoč gasilcev in civilne zaščite na čezmejnem območju. Naša občina je vodilni partner v projektu, pri katerem s slovenske strani sodelujeta še Občina Renče-Vogrsko in PGD Šempeter pri Gorici. Glavni namen je nabava gasilske avtocisterne za potrebe gašenja na težko dostopnih območjih.

- **TreA – Čezmejna dostopnost, integracija in obnovljivi viri;** vodilni partner je SDAG s. p. a. iz Gorice; naša občina se vključuje v ta projekt skupaj z GOLEO – goriško lokalno energetske

agencijo s ciljem posodobitve signalizacije in obnove javne razsvetljave na območju MMP Vrtojba.

• **ASTRA – Čezmejna platforma naprednih storitev za srednje velika in mala podjetja;** vodilni partner je SDAG s. p. a. iz Gorice; naša občina se vključuje v ta projekt s ciljem načrtovanja in izvajanja ukrepov za povečanje konkurenčnosti čezmejne platforme Gorica-MMP Vrtojba, z možnostjo vključevanja malih in srednjih podjetij, ki se ukvarjajo z logistiko in transportom.

• **CROSSENERGO – Čezmejni občinski energetski načrt občin Gorica, Nova Gorica in Šempeter-Vrtojba;** vodilni partner je Občina Gorica; naša Občina se vključuje v ta projekt v okviru EZTS-ja, Evropskega združenja za teritorialno sodelovanje s skupnim ciljem celovitih energetskih rešitev na celotno območje treh občin.

• **POTI MIRU/VIA DI PACE – Zgodovinske poti prve svetovne vojne od Alp do Jadrana;** vodilni partner je Goriška pokrajina. Projekt zajema označitev poti miru na terenu, promocijsko-turistični material ter strokovno-izobraževalne aktivnosti. Na slovenski strani se poleg ostalih Občin vključuje tudi naša Občina, ki predvideva ureditev poti prve svetovne vojne in izdelavo ter postavitev informativnih tabel.

Prvo polletje torej zaključujemo s številnimi prijavljenimi projekti. Upamo, da se bo naše delo obrestovalo ter da bomo v čim večji meri uspešni. Ne gre pozabiti, da so v teku tudi drugi projekti razpisa CILJ 3 – standardni projekti, ki so bili sicer prijavljeni že v letu 2009, vendar rezultati zaradi zapletov še niso bili objavljeni. Zadnjo informacijo smo prejeli v marcu 2011 in sicer, da je bila Občina uspešna pri administrativnem ocenjevanju za 7 od 9 prijavljenih projektov. Pričakujemo, da bodo končni rezultati ocenjevanja znani do poletja, o izidu pa vas bomo vsekakor obvestili v jesenski številki biltena.

*Anita Manfreda,
višja svetovalka za projekte*

Izvajanje in reforma obveznih gospodarskih javnih služb v občini Šempeter-Vrtojba

Reforma gospodarskih javnih služb v občini Šempeter-Vrtojba se je začela v letu 2008 s sprejetjem Odloka o gospodarskih javnih službah v Občini Šempeter-Vrtojba, ki je določil obvezne in izbirne gospodarske javne službe v občini.

Med obvezne gospodarske službe po tem odloku spadajo:

1. Oskrba s pitno vodo ter odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih padavinskih vod

Izvaja se v okviru javnega podjetja Vodovodi in kanalizacija Nova Gorica, d. d., ki je v 100 % lasti petih občin, med njimi tudi Občine Šempeter-Vrtojba.

2. Zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov ter odlaganje ostankov predelave in odstranjevanja komunalnih odpadkov

Reforma te gospodarske javne službe je v izvajanju. Za zbiranje, odvoz in odlaganje komunalnih odpadkov in njim podobnih industrijskih odpadkov, odpadkov iz obrti in storitvenih dejavnosti, vključno z ločeno zbranimi frakcijami v občini Šempeter-Vrtojba, sedaj poskrbi KOMUNALA Nova Gorica, d. d..

3. Opravljanje gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest in urejanja in čiščenja javnih površin v občini Šempeter-Vrtojba
Na podlagi javnega razpisa je bila za vzdrževanja občinskih javnih cest

izbrana družba CPG, d. d., za urejanje in čiščenje javnih površin pa družba Komunala Nova Gorica, d. d. Z obema koncesionarjema je bila leta 2009 podpisana koncesijska pogodba.

4. Opravljanje gospodarske javne službe urejanje in vzdrževanje pokopališč v občini Šempeter-Vrtojba
Za opravljanje te službe je bila na podlagi javnega razpisa izbrana družba Komunala Nova Gorica, d. d., s katero je bila leta 2009 podpisana koncesijska pogodba.

5. Opravljanje gospodarske javne službe dejavnosti sistemskega operaterja distribucijskega omrežja toplote v občini Šempeter-Vrtojba
Na podlagi javnega razpisa je bila za sistemskega operaterja distribucijskega omrežja toplote v občini Šempeter-Vrtojba izbrana družba E3, d. o. o., s katero je bila aprila lani podpisana koncesijska pogodba.

6. Gasilska služba
Izvaja se v okviru Javnega zavoda za gasilsko in reševalno dejavnost, Gasilska enota Nova Gorica, katerega soustanoviteljica je tudi Občina Šempeter-Vrtojba. Za opravljanje gasilske službe je naša občina podpisala pogodbo tudi s Prostovoljnimi gasilskim društvom Šempeter pri Gorici.

*Igor Uršič,
višji svetovalec za gospodarske javne službe*

Javna razgrnitev dopolnjenega osnutka občinskega prostorskega načrta in okoljskega poročila za načrt

Od 30. maja do 16. septembra 2011 bo v občinskih prostorih javno razgrnjen dopolnjeni osnutek Občinskega prostorskega načrta Občine Šempeter-Vrtojba. Vsi, ki se niste uspeli udeležiti javne obravnave razgrnjenih dokumentov 16. junija, se lahko z gradivom seznanite tako v občinskih prostorih kot na spletni strani www.sempeter-vrtojba.si. Čas javne razgrnitve je namreč po zakonodaji čas zbiranja pripomb na razgrnjeni dokument.

Dopolnjeni osnutek Občinskega prostorskega načrta Občine Šempeter-Vrtojba je dokument, katerega izdelavo je Država Občinam naložila z »Zakonom o urejanju prostora v letu 2007« in ima strateško ter izvedbeno vlogo. Nadomestil bo sedaj veljavni prostorski plan občine, ki na podlagi analiz določa razvojne cilje, usmeritve in zasnovo prostorskega razvoja, načine urejanja posameznih območij, namensko rabo prostora, razvojne naloge po posameznih področjih ter usmeritve za posamezne podrobne prostorske akte. Nadomestil pa bo tudi prostorske ureditvene pogoje, ki za posamezne urejevalne enote prostora določajo pogoje za gradnjo objektov. Občinski prostorski načrt je torej pomemben razvojni dokument, njegova vsebina pa je pomembna tudi za vsakega potencialnega graditelja, saj so namenska raba zemljišča in podrobnejši pogoji za posege na stavbna zemljišča bistveni podatki glede možnosti gradnje ter vsebine, velikosti in načina gradnje objektov.

V postopku izdelave novega prostorskega akta občine, katerega pripravljamo že od leta 2003, ko se je zgodila prva sprememba prostorske zakonodaje, je Občina Šempeter-Vrtojba poleg razvojnih pobud prejela preko 100 pobud lastnikov zemljišč, ki so se v pretežni meri nanašale na spremembo namenske rabe iz kmetijskih ali gozdnih zemljišč v stavbna zemljišča. Pobude so bile obravnavane in upoštevane ali zavrnjene skladno s prostorsko zakonodajo oziroma sklepi občinskega sveta. Pobude za spremembo namenske rabe se večinoma nanašajo na zemljišča v lasti pobudnika, vendar ta zemljišča niso vedno na lokaciji, primerni za širitev naselja. Tu izpostavljamo predvsem tista zemljišča, kjer bi graditev in vzdrževanje komunalne opreme za Občino dolgoročno predstavljala neracionalni strošek.

Smernice nosilcev urejanja prostora, ki jih je Občina zbrala na podlagi osnutka Občinskega prostorskega načrta, ter Okoljsko poročilo za načrt so prinesle nekatere dodatne

omejitve, kar je bilo upoštevano pri izdelavi dopolnjenega osnutka.

Ogled gradiva priporočamo vsem občanom, posebej pa tistim, ki so v postopku priprave akta podali kakršnokoli pobudo, ki se nanaša na urejanja prostora v občini, saj je smiselno, da preverijo, če je bila njihova pobuda vnesena v dopolnjeni osnutek. Glede pripomb, ki bodo Občini posredovane v tem času, bodo s strani izdelovalca in občinske uprave oblikovana stališča, ki bodo potrjena s strani Občine. Vendar pa sprejem stališč do pripomb še ni zaključek postopka, pred dokončnim sprejetjem dokumenta na seji občinskega sveta bo potrebno zbrati še mnenja vseh nosilcev urejanja prostora, Odločbo o sprejemljivosti vplivov na okolje ter Sklep o usklajenosti.

Blanka Gaber,
zunanja sodelavka občine

Postavitev veličastnega mlaja je rezultat dela številnih občanov.

Krajevni odbor Šempeter tik pred prireditvijo »Petrova nedelja«

Pred kratkim nastali Krajevni odbor (KO) naselja Šempeter sestavljajo predsednik Marjan Velišček, namestnica predsednika Lavra Fon ter člani Anton Batič, Stanko Deranja, Dominik Hanžič, Boris Furlan in Stojan Leban. Na sestankih, ki jih imamo enkrat mesečno, se dogovorimo glede zadolžitve in nalog pri tekočih dogajanjih, rešujemo nastale zadolžitve po programu in predvsem uspešno sodelujemo z občinsko upravo, ki v veliki meri pomaga pri delovanju našega odbora.

Prostori KO se nahajajo na samem Trgu Ivana Roba, vendar so trenutno v renoviranju in urejanju. Pričakujemo, da bodo na novo urejeni prostori namenjeni delovanju vseh lokalnih društev in aktivnih organizacij, dokončani v kratkem.

Smernice delovanja krajevnega odbora so predvsem v nadaljevanju dosedanjega uspešnega dela pri soorganizaciji že tradicionalnih prireditev (martinova furenga, prižiganje lučk na novoletni jelki, pomoč pri izvedbi novoletnih aktivnosti, pletenju in postavljanju

prvomajskega mlaja, krajevnega praznika in drugih ...). Kot glavno in osrednjo prireditev je potrebno izpostaviti tradicionalno Petrovo nedeljo oz. šagro, ki se bo tudi letos odvijala »na placu« in sicer zadnjo nedeljo v juniju. Odbor aktivno izvaja že prve aktivnosti, ki so potrebne za izpeljavo celotne prireditve. Obeta se bogat program, veliko zabave in številne novosti, ki bodo popestrile vsa dogajanja.

Takoj, ko bodo prostori KO dokončani, bomo krajane z veseljem povabili na otvoritev in s tem izpolnili še eno izmed zadanih nalog in sicer, da bo KO dostopen vsem krajanom, saj jih želimo v čim večjem številu vključiti v lokalne prireditve in dogodke. Vsi v KO Šempeter si bomo še naprej prizadevali, da se boste krajani v naši občini prijetno počutili in z zanimanjem spremljali naše delovanje.

*Lavra Fon,
namestnica predsednika KO
Šempeter*

Krajevni odbor Vrtojba

Člani krajevnega odbora Vrtojba. ~t

Volitve v občini so »prinesle« novega župana, kmalu zatem pa smo krajani Vrtojbe dobili še Krajevni odbor Vrtojba. Člani smo postali: Monika Gorjan Zavadlav, Klavdij Medvešček, Danijel Derman, Franc Nanut, Rok Filipič, Jožef Fratnik in Ivo Podbersič. Občinskemu svetu se zahvaljujemo za izkazano zaupanje, upamo, da ga bomo v veliki meri tudi upravičili. Smo ljudje dejanj, zato vse bralce pozivamo, da svoje predloge, pripombe, pritožbe, pohvale, ideje – vse za dobrobit našega kraja, naslovite na: krajevni-odbor@vrtojba.net ali pokličete na številko 051/672-756.

Po svojih najboljših močeh se bomo potrudili, da bo življenje v našem kraju za vse prijetnejše, prizadevali si bomo, da boste upravičeno ponosni na svoj kraj in ljudi!

Veseli bomo vsakršnega vašega odziva!

*Ivo Podbersič,
predsednik KO Vrtojba*

Doc. dr. Marko Vudrag, strokovni direktor ZZVNG, in Mario Fafangel, dr. med., svetujeta, kako se ubraniti pred tigrastimi komarji

Nevarna leteča nadloga

Le kdo ne pozna tistega neprijetnega občutka, ko brenči okoli ušes, čez nekaj trenutkov pa mu sledi boleč pik? Doživeli ste napad tigrastega komarja, ki ni samo boleč, temveč je lahko tudi nevaren. Ta leteča nadloga se je v zadnjih letih zaredila tudi v našem okolju, zato je osveščanje prebivalcev o tem, kako se pred njimi zaščititi, še kako pomembno. Za nasvet, kako se ubraniti pred tigrastimi komarji, smo povprašali strokovnjaka, doc. dr. Mar-ka Vudraga, strokovnega direktorja ZZVNG, in Maria Fafangela, dr. med.

Med ljudmi vlada prepričanje, da so tigrasti komarji nevarnejši od ostalih vrst, ki živijo pri nas. Ali so res?

Tigrasti komarji niso nevarnejši od drugih vrst komarjev, ki živijo pri nas. To je sicer tujerodna vrsta komarja, ki izvira iz Azije, zlasti iz Indije, in ki so jo naključno prinesli k nam, zato tukaj nimajo tako dobrih pogojev za razmnoževanje, kot jih imajo denimo v tropih. So nekoliko manjši, kot naši navadni komarji, temne barve, z belimi progami po telesu, ponoči ne pikajo, temveč le podnevi, a so zelo nadležni in pikajo tudi skozi obleko, ker imajo večje in daljše želo oziroma rilček, s katerim pičijo. So relativno slabi letalci in letijo največ meter ali dva nad tlemi. Domnevamo, da število teh komarjev v naših krajih ne raste, čeprav bi za potrditev te ugotovitve oz. za bolj zanesljive podatke o tem morali organizirati in opraviti natančen monitoring in štetje, kar na Primorskem načrtujemo v bližnji prihodnosti.

Kakšno življenjsko okolje potrebuje tigrasti komar?

Tigrasti komarji so se že naselili v mnogih različnih okoljih. Pogoj za naselitev je stoječa voda. Ti komarji praviloma živijo v manjših količinah vode, kar potrjuje dejstvo, da ni prisotnih ličink tigrastih komarjev v večjih vodnih telesih, kot so jarki, jezera, kanali in druge večje površine. V naseljenih področjih se razvijajo tudi v jaških za odvajanje deževnice s cest ter v kanalizacijskih sistemih.

Zdi se, da so za razvoj teh komarjev bistvenega pomena prav zasebne manjše površine – vrtovi, travniki, zelenice; kjer se praviloma najdejo predmeti in posode, v katerih se lahko zadržuje voda. Denimo v steklenicah, skodelicah, kozarcih za vlaganje, pločevinkah, zalivalkah, vedrih, skledah, krožnikih, posodah, cisternah, plastičnih folijah za pokrivanje, koritih za živali, zamašenih žlebovih, odvrženih

pnevmatikah, amforah in okrasnih kamnih.

Takšna mokra okolja, ki so bogata z rastlinskimi ostanki (listje in odpadki), predstavljajo idealne pogoje, v katerih komarji odlagajo jajca. Komar izleže jajca tik nad površino vode, ko pa ob ustreznih klimatskih pogojih (dež) jajce pride v stik z vodo, se iz njega v nekaj dneh izležejo ličinke, v naslednjih nekaj dneh pa se te spremenijo v odrasle komarje. Slednji hitro dosežejo spolno zrelost, oplojene samice pa potrebujejo kri za zorenje oplojenih jajčec, kar pomeni, da pričnejo napadati tudi ljudi. Z vremenskimi spremembami in nastopom hladnih mesecev odrasli komarji poginejo, nekatera jajčeca pa preživijo in dočakajo sledečo pomlad za novi pričetek ciklusa.

Odrasli komarji, ki so sposobni letenja, imajo zelo radi zelene površine (sadovnjaki, njive, vrtovi), kjer preživijo najbolj vroče ure dneva v senci vegetacije. Samice komarjev se v iskanju krvi, ki jo potrebujejo za zorenje jajčec, čez dan (mnogo redkeje ponoči) podajo na krajše lete na odprte površine, kjer iščejo svoje 'žrtve'.

Kdaj je njihova pojavnost najštevilčnejša?

Prvi komarji se pojavijo spomladi, njihov polni razvoj pa je čez poletje. S prihodom pomladi, ko se začne brstenje, se iz preživelih jajčec začnejo razvijati ličinke komarjev.

Kako nevaren je lahko njegov pik?

Tigrasti komarji so za ljudi nadležen mrčes, čeprav imajo pomembno mesto v naravnem ravnovesju. So dokaj agresivni, njihovi piki pa boleči in srbeči, kot piki naših 'navadnih' komarjev *Culex pipiens*. Mesto pika poleg nadležne bolečine tudi močno oteče. To pa zato, ker se ob piku iz njihove slin sproščajo določene snovi, ki pri ljudeh izzovejo reakcijo in sproščanje drugih snovi, odgovornih za alergijske reakcije.

Če boste v svojo bližino uspešno povabili na gnezdenje netopirje, ste rešeni tudi komarjev, saj lahko netopir samo v eni noči poje 600 komarjev.

Vsaj trenutno niso prenašalci nobenih nalezljivih bolezni, zato človeku niso nevarni, vendar če komar slučajno naleti na bolnika ali klicenosca, ob piku posesa tudi viruse iz nosilca in jih potem lahko prenese naprej na druge ljudi. Če pa med ljudmi ni nobenega nosilca virusov (ni bolnih ljudi oz. klicenoscev), ni nobenih nevarnosti, da bomo zboleli za npr. mrzlico Chikungunya (izgovorjava: čikungunja) samo zato, ker nas pikajo tigrasti komarji. Mrzlico Chikungunya prenašajo tigrasti pa tudi komarji imenovani *Aedes aegypti* mosquitoes (ki ga poleg tigrastega komarja najdemo ob naši obali), in so bolj znani kot prenašalci rumene mrzlice (Yellow fever).

Oba komarja lahko prenašata te virusne bolezni, vendar morajo za to obstajati predpogoji, da bo kakšen že okužen komar prinesen s hitrimi komunikacijami iz endemskih ekvatorialnih področij ali pa, da se v naših krajih že nahaja bolnik ali vsaj nosilec virusa. To seveda teoretično ni nemogoče, saj se vedno najde kakšen »uvožen« primer bolezni kot slepi potnik na ladji, ki je na begu iz Afrike, tropskih otokov (Madagaskar, Sejšeli, Mavricius, La Reunion ...) ali iz jugovzhodne Azije.

V Italiji so pred leti odkrili številne primere okužb z virusom chikungunya. Ljudje so se z njim

okužili preko pika tigrastega komarja. Značilno je, da so okužbe s tem virusom značilne predvsem za tropske kraje. Kako to, da je zašel v Evropo?

V poletnem času leta 2007 je v izbruhu čikungunje v Italiji v regiji Emilia-Romagna obbolelo več kot 100 ljudi. Od takrat ne poročajo več o novih primerih. Do zdaj med ljudmi v Sloveniji nismo imeli ne importiranih in ne direktno okuženih (transmisija) primerov čikungunje. Medtem pa mnoge evropske države (Francija, Nemčija, Velika Britanija, Belgija, Češka, Norveška, Italija, Švica in Španija) od leta 2005 poročajo o importiranih primerih čikungunje in sicer pri turistih, ki so potovali v tropske predele.

Kakšni pa so znaki tovrstnih okužb?

Glavni znaki bolezni so nenaden nastop povišane telesne temperature (tudi do 40°C), bolečine v sklepih, otekanje sklepov, bolečine v mišicah, glavobol in splošna oslabelost, fotofobija, nespečnost, morda krvavitve iz nosu in dlesni ter izpuščaji kot urtikarija. Obolenje navadno mine v 5 do 7 dni (do dveh tednih) brez posledic, v redkih primerih je potrebna zdravstvena oskrba. Redko se razvije kronična oblika bolezni z dolgotrajnimi sklepnimi bolečinami in

utrujenostjo. Težji potek bolezni, kot je pojav meningoencefalitisa, srčnega popuščanja in dihalne odpovedi, je zelo redek in se pojavlja predvsem pri starejših in pri kronično bolnih ali imunsko kompromitiranih.

Pri obolelih je zdravljenje zgolj simptomatsko in vključuje počitek, uživanje zadostnih količin tekočine, antipiretike in analgetike. Cepiva sicer še ni, tisti, ki bolezen prebolijo pa so verjetno doživljenjsko imuni proti čikungunji.

Kako se lahko zaščitimo pred piki tigrastih komarjev, ki so menda zelo boleči in skeleči?

Pomembno je spregovoriti o preventivnih ukrepih, kar še posebej velja za potnike v mednarodnem prometu (zlasti za potnike v tropske in s čikungunjo prizadete dežele), tako da čim bolj omejijo izpostavljenost komarjem ter da se upošteva naslednje preventivne ukrepe:

1. med gibanjem na prostem je priporočeno nošenje svetlih oblačil z dolgimi rokavi in hlačnicami, ki pokrijejo čim večji del telesa, zlasti v času največje aktivnosti komarjev (zvečer in zjutraj). Tigrasti komarji so dnevno aktivna vrsta, ki ima dva vrha aktivnosti, prvi je zgodaj zjutraj, drugi pa pozno popoldan;
2. za potovanja v tropske kraje priporočamo uporabo repelentov - sredstev za zaščito proti komarjem;
3. uporabo mrež proti komarjem;
4. pred predvidenim potovanjem se posvetujte o epidemiološki situaciji z zdravnikom na Zavodu za zdravstveno varstvo;
5. pred potovanjem uredite zdravstveno zavarovanje in si priskrbite potovalno lekarno za bivanje v tujini. Seznanite se, kje v tujini lahko dobite zdravniško pomoč;
6. izberite takšne nastanitve (hotele), ki imajo urejeno ustrezno zaščito proti komarjem (dobro zaprti prostori ali prostori z mrežami proti komarjem).

Preventiva je najučinkovitejše sredstvo v boju zoper nadležnega

gosta. kakšni so lahko ukrepi v okolju, da bi preprečili oz. vsaj omejili njihovo razmnoževanje?

Ker so nadvse prilagodljivi, jih je težko uničevati, lahko pa omejimo njihovo razmnoževanje, tako da:

- ne puščamo embalaže, v kateri bi se lahko nabirala deževnica,
- v vodomete in okrasne ribnike namestimo ribice, ki se hranijo s komarjevi ličinkami,
- po zalivanju odcedimo in očistimo posode,
- odstranjujemo razne odpadne materiale in posode, ki jih ne uporabljamo, v katerih bi se lahko zbirala in kopičila voda,
- redno čistimo žlebove,
- ne puščamo napihljivih bazenov in drugih vodnih igral več dni na odprtem oziroma jih pokrijemo z mrežami proti komarjem,
- uporabljamo mreže proti komarjem, ki bodo preprečile vstop komarjem v hiše.

Le s skupno zavestno skrbjo se lahko nadležnih tigrastih komarjev rešimo ali vsaj zelo zmanjšamo njihovo število.

Ob koncu še malo šale: zakaj imajo komarji nekatere rajši kot druge?

Komar izbere "svojo žrtev" v skladu z nekaterimi specifičnimi signali, kot so:

- kemični – zaznava ogljikov dioksid in izločeno vodno paro iz telesa;
- vonjave – privlači jih telesni vonj in mlečna kislina, ki se izloča med telesno aktivnostjo;
- vizualni – pritegne jih velikost telesa in gibanje, predvsem modre in črne barve;
- temperature – temperatura v bližini človeka je višja kot drugje v okolju.

Priporočava omejitev uporabe parfumov in dezodorantov, predvsem sladkih vonjav, ki privlačijo komarje. Poleg tega svetuje umivanje z nevtralnimi milom.

Barbara Skorjanc

Resna grožnja malih krvosesarov

Dolgi in topli dnevi so kot nalašč za različne aktivnosti v naravi, sprehode v bližnji gozd ali na travnik. Brezskrbno potepanje pa se lahko konča precej neprijetno, če pri tem ne bomo pozorni na majcenega, črnega krvosesa, ki potrpežljivo čaka na nas. Klopi, pred katerimi nismo varni niti na domačem vrtu, so prenašalci zelo nevarnih bakterij in virusov, ki povzročajo Lymsko boreliozo, klopni meningoencefalitis in druge. Pomembno je, da klopa hitro in varno odstranimo, predvsem pa velja upoštevati opozorila strokovnjakov, ki v izogib resnim okužbam, ki jih klopi prenašajo, priporočajo cepljenje.

Glasilo Občine Šempeter-Vrtojba

Previdno v naravi, klopi prežijo!

Klopni meningoencefalitis (KME)

Strokovnjaki še posebej opozarjajo na okužbo z virusom klopnega meningoencefalitisa, ki se prenaša z vbodom okuženega klopa in predstavlja resno obolenje osrednjega živčevja. Bolezen praviloma zahteva hospitalizacijo, dejstvo pa je, da pusti trajne posledice in popolnoma spremeni kakovost našega življenja tudi po okrevanju. Rehabilitacija je dolgotrajna, kar lahko povzroči nesposobnost za delo in s tem povezano socialno stisko. Predstojnik Klinike za infekcijske bolezni in vročinska stanja, **prof. dr. Franc Strle, dr. med.**, opozarja, da »je Slovenija po razširjenosti okužbe v samem evropskem vrhu, zato je

verjetnost okužbe pri nas razmeroma velika«. Strokovnjake zato preseneča, da je kljub resnim zapletom bolezni, v Sloveniji cepljenih le dobrih deset odstotkov prebivalcev. Pri tem so enotni, da gre to v veliki meri pripisati slabi ozaveščenosti posameznikov.

Cepljenje edina učinkovita zaščita – zdravila še ne poznamo

Praviloma se cepljenje opravi v treh odmerkih. Prva dva prejmemo že v zimskem obdobju, zadnjega pa čez devet mesecev do enega leta. Če vas je zima prehitela, ni še prepozno! V tem primeru boste deležni t. i. hitre sheme cepljenja, s katero je v čim krajšem možnem času dosežen zaščitni nivo protiteles. Cepite se lahko pri vašem izbranem zdravniku ali na Območnem zavodu za zdravstveno varstvo v Novi Gorici. Cena je povsod enotna, in sicer 33,50 eur za posamezni odmerek cepiva.

Ne pozabimo na naše najmlajše! Nevarnosti z okužbo KME so izpostavljeni tudi otroci. S posebnim cepivom jih lahko učinkovito zaščitimo že od starosti enega leta dalje. Zato je osveščanje staršev o tovrstni preventivi še kako pomembno. Zdravila za klopni meningitis namreč ne poznamo.

Obročasti izpuščaj – takoj k zdravniku

Obročast izpuščaj je zunanji pokazatelj, da vas je pičil klop,

okužen z Lymsko boreliozo. Bolezen se pojavlja povsod po svetu, po Sloveniji pa jo je za razliko od meningitisa, ki je omejen na posamezne dele, najti po vsej državi. Je približno desetkrat pogostejša od klopnega meningitisa in zaradi poznih posledic lahko zelo huda. Dobra novica pa je, da jo lahko z antibiotiki povsem pozdravimo, še posebej, če se zdravljenje začne pravočasno. Če pa je v zgodnjem obdobju ne prepoznamo in ne zdravimo, se lahko po več tednih ali mesecih pojavijo okvare živčevja in srca, prizadetost sklepov in kožne spremembe.

Lymška boreliosa je v Sloveniji endemična bolezen in zanjo še ni cepiva. Potek bolezni je zelo raznolik in le redki bolniki imajo vse značilne znake bolezni. Zato naj velja pravilo, da je vsako kožno rdečico, ki se pojavi šele nekaj dni po vbođu klopa, je v premeru večja kot 5 cm in je prisotna v isti velikosti ali se širi več kot 7 dni, potrebno pokazati zdravniku, ki bo praviloma takoj predpisal antibiotično zdravilo.

Ne pustite, da vam bo strah pred vbodom klopa pokvaril počitnice, ki so pred vrati. Vemo, da **vsii klopi niso okuženi** in vsak njihov ugriz ni nevaren. Vendar se v obdobju, ko so tudi klopi najbolj aktivni, raje zaščitimo! Poleg že omenjenega cepljenja, strokovnjaki priporočajo primerno svetlo obleko in obutev, uporabo repelentov ter **redno pregledovanje telesa**. Preventiva je namreč še vedno najboljša zaščita! Pomembno je, da klopa hitro in varno odstranimo. Ne smemo ga iztrgati na silo, ker ga tako lahko zatrgamo. Če ga odstranjujemo z olji, z alkoholom ali mazili, je možnost okužbe večja, saj ob pomanjkanju zraka klop izloči večjo količino svoje telesne tekočine, kjer so bakterije borelioze in klopnega meningitisa. Podobno se lahko zgodi ob odstranjevanju z navadno pinceto. Najbolje je, da za odstranjevanje uporabimo posebne, za to namenjene pripomočke, ki klopa z zamrznitvijo varno in učinkovito odstranijo.

Barbara Skorjanc

Vrtejbenska igralna kompanija na šempetrskem odru.

Kulturno umetniško društvo Šempeter z novim vodstvom

Kulturno umetniško društvo Šempeter že skoraj dve desetletji prispeva k bogatenju kulturnega življenja v svojem ožjem in širšem okolju. Poleg aktivnega delovanja Župnijskega MePZ Šempeter in amaterske dramske skupine, ki ustvarjata pod okriljem društva, pa Kulturno umetniško društvo Šempeter organizira še številne druge kulturno umetniške prireditve ter v goste vabi različne, tako domače kot tuje izvajalce predvsem s področja glasbene in gledališke umetnosti. S svojim pestrim programom društvo tako bogati kulturni utrip ter siceršnjo turistično ponudbo ter prepoznavnost tako mesta Šempeter pri Gorici kot občine v celoti.

Leto 2011 je bilo v društvu volilno leto. Dosedanja predsednica Mateja Poljšak Furlan, ki je društvo uspešno vodila šest let, se za to mesto ni potegovala več. Tako so člani sredi marca na rednem letnem zboru iz svoje srede izvolili novo vodjo. Predsednikovanje je prevzela Klavdija Bizjak, ki je okoli sebe zbrala nekoliko prenovljeno, a kljub temu že utečeno ekipo sodelavcev, ki bodo s pomlajeno

energijo tudi v nadaljnje sledili glavnemu poslanstvu društva, ki se kaže predvsem v skrbi za kulturno bogatitev vsakdana občanov ter v plemenitenju same duhovne kvalitete ljubiteljev umetnosti. Zato si bomo tudi v nadaljevanju prizadevali ponuditi čim bolj zanimiv program, primeren za vse občane in občanke ter druge ljubitelje umetnosti in kulture nasploh.

Prevetrena ekipa članov društva je prvo priliko, da se izkaže dobila že v začetku maja, ko smo v goste povabili Kulturno društvo Vrtejbenska igralna kompanija, ki je premierno postavilo na oder veseloigro Umetniška terapija ali Kdo koga zdravi, režiserke in tekstopiske Doris Jarc. Če gre sklepati po odzivih občinstva, so bili le-ti nad dogodkom in izvedbo navdušeni. Glavni cilj skupine, da s predstavami v domačem narečju nasmejejo publiko ter se ob tem nenazadnje tudi sami zabavajo, smo vsi skupaj nedvomno dosegli.

*Klavdija Bizjak,
predsednica društva*

Velikonočno razstavo so pripravile neutrudljive

Članice društva žena Vrtojbe tudi letos aktivne

Dandanes ljudje vse preveč hitimo, pozabljamo na medsebojno druženje in pomoč. Nič novega boste mogoče rekli, tako pač je. Z vami pa se gotovo ne bodo strinjale članice Društva žena Vrtojba, ki že kmalu po novem letu začnejo s pripravami na številne prireditve, na katerih sodelujejo. In tako je bilo tudi letos.

Predsednica društva, gospa Stanka Ferfolja, nam je povedala, da je bilo prvo izmed takih dogodkov veliko tradicionalno pustovanje v občini, kjer so predstavljale cigansko družino. Njihov trud je bil poplačan, saj so bile nagrajene tako v Šempetru, kot tudi v Sovodnjah.

Kot že vrsto let pred tem, so meseca marca pripravile proslavo posvečeno materam v Vrtojbi. Kulturni program so sooblikovali otroški in mladinski pevski zbor ter članice pevskega zbora društva žena. Številni obiskovalci, ki so se udeležili prireditve, nikakor niso ostali ravnodušni nad domačimi dobrotami, ki so jih pripravile njihove pridne roke.

Velika noč je bila tudi za njih prav poseben čas. Poleg priprav na praznik, ki so jih imele v krogu svoje družine, so

članice Društva žena Vrtojba.

Na sliki z leve: župan Milan Turk, drugo uvrščeni Blaž Gorkič, zmagovalec Bogdan Nemec in tretje uvrščeni Denis Podgornik.

bile aktivne tudi v društvu. Pripravile so velikonočno razstavo, ki je potekala v prostorih gostišča Luna. Postna miza je bila obložena s tradicionalnimi jedmi, ki so jih včasih pripravljali v postnem času, kot so štokviš s polento, prežganka, fritlja z zelišči, ribe in šparglji. Manjkala ni niti košara za žeganje, napolnjena z jedmi, ki se jih postreže za velikonočni zajtrk. Že tako bogata velikonočna miza je bila obložena z različnimi poticami, kruhi, menihi in pirhi, sredino mize pa je krasilo velikonočno jagnje. Razstavo so polepšale Hudomušnice s kvačkanimi izdelki: zajčki, piščančki, jajčki, prtički, košaricami ... Tudi ta razstava je bila zelo dobro obiskana.

Prvo četrtino leta so zaključile z izletom v Italijo, kjer so obiskale razstavo cvetja Euroflora, nato pa so obiskale še Cinque terre. Izlet so zaključile z družabno zakusko, hkrati pa že snovale ideje, kaj vse bodo počele v naslednjih mesecih.

Kot smo dejali uvodoma, si je potrebno vzeti čas drug za drugega. Le tako bomo dajali dober zgled tudi našim otrokom. In članice Društva žena Vrtojba to vsekakor so – dober zgled vsem nam! Polne življenja in energije. Brez njih bi marsikatera prireditev v občini in izven nje ne minila tako bogato, pestro in nenazadnje tudi okusno.

Mojca Križan

“Veteranska” šalamjada

Veteranska organizacija je v naši občini prav tako dejavna danes, v času brez vojne, kot takrat, ko se je šlo zares, za naš obstoj in svobodo. Malokateri dogodek gre namreč mimo brez naše prisotnosti, saj smo vedno in vsakomur pripravljeni pomagati. Če kdo, smo veterani tisti, ki se še kako dobro zavedamo, kaj pomeni enotnost in združenost. Največ pozornosti v naši organizaciji posvečamo obujanju spominov obletnic naše skupne preteklosti, sodelujemo pri državnih, kulturnih in občinskih praznovanjih.

Vsi, ki nas poznate, veste, da našo organizacijo sestavljajo odprti, veseli in družabni ljudje. Vsako leto v začetku pomladi prirejamo svojo »veteransko« šalamjado. In tako je bilo tudi letos, ko smo pripravili ocenjevanje salam minule sezone, ki se je odvijalo v gasilskem domu v Šempetru. Kakovost je bila izredno dobra, lahko se pohvalimo, da celo na zavirljivi ravni.

Sočasno ob ocenjevanju salam je potekala tudi družabna igra »briškula«, h kateri se je prijavilo kar nekaj parov, tako da smo na končne rezultate ocenjevanja salam in

tekmovalca čakali pozno v noč. Malo za šalo naj dodam, da se zaradi tega ni nihče pritoževal, saj smo veterani vzdržljivi ljudje. Tekmovalcem, gledalcem in navijačem je bilo na voljo dovolj okusnih salam, dobrega vina in ostalih dobrot. Nagrade je ob prisotnosti predsednika veteranske organizacije, Janka Lutmana, podelil župan, mag. Milan Turk. Slavil je Bogdan Nemec, ki je prepričal žirijo, drugo uvrščeni je bil Blaž Gorkič, tretje mesto pa je zasedel Denis Podgornik.

Prireditve nam je vsekakor uspela, najpomembnejše za nas pa je druženje! Tovrstna srečanja nam veliko pomenijo, želimo si le, da bi jih bilo tudi v prihodnje še veliko!

Marjan Velišček

Šolarji so z zanimanjem prisluhili predavanju na temo Otroci varujte svoje ledvičke, ki ga v društvu izvajajo že tretje leto. Letos so tako obiskali že več kot 30 osnovnih šol v Severnoprimorski regiji.

Društvo ledvičnih bolnikov Šempeter

Na svetovni dan ledvic, ki ga obeležujemo vsako leto drugi četrtek v marcu, smo bili dejavni na treh lokacijah – v Mercator centru Nova Gorica, v centru Spar v Sežani ter v avli Splošne bolnišnice Šempeter. Na stojnicah je bilo prisotno medicinsko osebje ter predstavniki našega društva.

Obiskovalcem smo merili krvni tlak in krvni sladkor, jih poučili o naših ledvicah ter primerni skrbi zanje. Reševali so kviz, delili smo jim različne brošure. Poučili smo jih o pomembnosti zadostne dnevno popite tekočine, predvsem vode, zato smo vsakemu obiskovalcu podarili plastenko vode. Z osveščanjem v lokalnih medijih smo privabili veliko število ljudi.

Opazili smo veliko več obiskovalcev kot leto poprej, ti pa so bili tudi bolj informirani o svetovnem dnevu ledvic in delovanju ledvic nasploh. Ljudje so opazno vedno bolj zainteresirani za lastno zdravje, zato so take akcije potrebne tudi v nadaljnje.

Skupaj z Zvezo društev Ledvičnih bolnikov Slovenije smo 10. aprila v Hotelu Lipa Šempeter organizirali

strokovno predavanje, namenjeno našim bolnikom. Predavali so nam: dr. med. spec. interne medicine Alijana Trošt Rupnik (SB Šempeter – Metabolizem kalcija in fosforja pri bolnikih z ledvično okvaro); dr. med. spec. interne medicine Maja Martinuč (SB Šempeter – Sladkorna bolezen in kronična ledvična bolezen); Višja medicinska sestra Mirjana Čalič (UKC Ljubljana – Priprava na transplantacijo).

Svetovni dan ledvic 2011 je potekal tudi v enem izmed nakupovalnih centrov v Novi Gorici.

Program Otroci, varujte svoje ledvičke izvajamo že tretje leto. V sklopu tega programa obiskujemo osnovne šole in vrtce v goriški, vipavski ter postojnski regiji – letos smo obiskali okoli 30 osnovnih šol. Pripravljeno imamo predavanje za četrte razrede OŠ. Otrokom razložimo, kaj so naše ledvice, kakšne so naloge ledvic ter kako jih ohranimo zdrave. Ob koncu predavanja si ogledajo še risanko o ledvicah. V zgled pitja veliko tekočine otrokom podarimo plastenko vode. Pripravljeno imamo tudi predavanje za devete razrede, ki je nekoliko bolj obsežno. V šolah smo dobili zelo dober odziv, tudi otroci so bili vidno zadovoljni. Ravno njim želimo predstaviti ledvice kot zelo pomemben organ v našem telesu ter jim pokazati, kako jih lahko najlažje obvarujemo.

V društvu se trudimo družiti in predvsem olajšati življenje ledvičnim bolnikom ter njihovim svojcem. Hkrati pa posvečamo pozornost tudi preventivi, saj se nam zdi zelo pomembna, vendar pa je o njej med ljudmi še vedno premalo znanega. Še naprej si bomo prizadevali, da ljudi v čim večji meri seznanimo s tem življenjsko pomembnim organom in pravočasni ter vsakdanji skrbi za ledvice.

*Monika Bitežnik,
podporna članica in
dopisnica društva*

Aktivno Turistično društvo Občine Šempeter- Vrtojba

Tradicionalno pustovanje v občini vsako leto privabi številne obiskovalce od blizu in daleč.

Turistično društvo Občine Šempeter-Vrtojba sestavljamo ljudje, ki jih družijo ljubezen do naše občine in njene bogate kulturne dediščine. Prav ta srčnost ter vztrajnost vseh članov se izkazuje v dolgoletnem delovanju društva.

Ukvarjamo se s turizmom in promocijo, prisotni smo pri vseh praznovanjih in prireditvah v naši občini. Zelo dobro sodelujemo tudi z ostalimi društvi v naši in nekaterimi iz sosednjih občin ter OŠ Ivana Roba. V letošnjem letu smo se preselili v nove prostore v stavbi Krajevnega odbora Šempeter. Za nami je kar nekaj prireditev, med katerimi bi radi izpostavili predvsem obisk Dedka mraza in silvestrovanje na prostem. Sodelovali smo še pri tradicionalnem pustovanju, ki je poznano daleč naokoli in priljubljeno tudi izven naših občinskih ter državnih meja.

Z OŠ Ivana Roba smo sodelovali pri projektu »Turizmu pomaga lastna glava«. Šlo je za celovit sistem organiziranega delovanja osnovnošolske mladine v turizmu. Vsebina projekta je bila vezana na raziskovanje turizma v domačem kraju. Učenci so se na Postojnski tržnici predstavili z najmanjšim muzejem v Sloveniji, ki se nahaja na »vrtojbenskem polju«, pri čemer jim je pomagalo tudi naše društvo.

Aktivni smo tudi takrat, ko ima večina počitnice. Tako je bilo na predvečer prvega maja, ko smo, kot vsako leto doslej, organizirali in finančno podprli postavitve mlajev, in sicer »na placih« v Šempetru in Vrtojbi, pri okrepevalnici »Joco« in pripomogli k ročnemu dvigovanju mlaja pri Gasilskemu domu.

Posebno skrb namenjamo tudi okolju. Vsako leto organiziramo čistilno akcijo, letos smo se še posebej posvetili urejanju divjih odlagališč. Kot predsednica društva sem kot prostovoljka aktivna pri slovenski organizaciji »Očistimo Slovenijo«, zato želim to pozitivno naravnost in skrb do našega okolja prenesti tudi na naše občane.

Začela se je tudi akcija »Ogledalo mojega okolja 2011«, kjer sodelujemo še z Novogoriškim in

Solkanskim društvom. Čez vse leto stremimo k sodelovanju z ostalimi društvi in drugimi akterji, katerih delovanje sega na področje turizma in promocije občine. Trudimo se delovati po svojih močeh, zato se ob tej priložnosti zahvaljujem vsem prizadevnim članicam in članom društva, ker brez njihovega dela in podpore ne bi uspeli izvesti načrtovanih nalog. Naši cilji so visoki in verjamemo, da jih bomo s skupnimi močmi tudi dosegli.

Radi imamo našo občino, zato jo želimo kakovostno predstaviti tako v Sloveniji kot tudi v tujini. Vse občane vabimo, da se nam pridružite v Turističnem društvu. Vaša prisotnost in ideje bodo več kot dobrodošle.

*Alenka Brankovič,
predsednica društva*

Ročno dvigovanje mlaja pri Gasilskem domu je zahtevalo številčno ekipo.

Foto: Foto atelje Pavšič Zavodlav

Kristalno pero mlade vilenice

Tudi letošnje šolsko leto smo se na OŠ Ivana Roba v Šempetru odzvali povabilu za sodelovanje na literarni nagradi »Kristalno pero mlade vilenice 2011«, ki ga razpisuje kulturno društvo Vilenica Sežana in območna enota JSKD Sežana že enajsto leto zapored.

Na natečaju sodelujejo osnovne šole iz vse Evrope. Našo šolo so zastopale pesmi mladih pesnic iz 4. b razreda: Pavline Prešeren, Vide Lestan in Karin Hrobat.

Rumeni tulipan

Rumeni tulipanček,
vrti se v krogu,
svoje lepe liste kaže
in se nam smeji.
Smeje se meni in tebi,
smeje se tudi sosedi.
Kadar raste na vrtu,
se smeji tudi krtu.

Karin Hrobat

Zvezdni utrinek

Zvezdni utrinek to je čar,
željo nam izpolni,
deklica pa žalostna strmi v nebo,
prideš ti,
nekaj si zaželi.

Pavlina Prešeren

Vrtnica

Prebudi se cvet,
prebudi se svet.
Lepa rumena vrtnica prebuja naš
planet.
Rdeča cveteča, bela svetleča,
biti srečen – to je sreča.
Vrtnica, vrtnica dehteča,
o ljubezni pripoveduje
in o tem, kaj je sreča.
Vrtnica rdeča, nevarna boleča,
njen trn pripoveduje,
kako pomembna je sreča.

Vida Lestan

Kar je naučeno v mladosti, je vklesano v kamen.

Indijanski pregovor

Praznik strašil v Medeji

Učenci Podružnične šole Vrtojba med nastopom.

V soboto, 14. maja 2011, smo se z avtobusom odpeljali v Medejo. Po polurni vožnji smo zagledali strašila in vedeli smo, da smo prispeli. Iz avtobusa smo se odpravili do odra, kjer smo nastopali. Tam so nas že čakali otroci iz Medeje. Najprej so nastopali oni, nato pa mi. Za program smo pripravili recitacije, pesmi, ples in glasbene točke. Po nastopih smo jim razdelili darilca. Sledil je sprevod s pesmico, barvanje strašil in pojedina. Nato smo se lahko igrali. Ker je bilo konec programa, smo se odpravili proti avtobusu. Med čakanjem smo se še fotografirali in odšli smo domov.

*Lea Gorkič, Maja Komic, Nika Stanič
4. razred OŠ Ivana Roba
podružnična šola Vrtojba*

Otroci za prihodnost v okviru projekta »Popri«

Osnovnošolsko izobraževanje nudi učencem osnovna znanja za njihov nadaljnji razvoj, pri čemer pogosto ni pravih priložnosti, da izrazijo svojo ustvarjalno moč in smisel za raziskovanje ter se potrdijo s svojimi dosežki. Sodelovanje v nagradnem natečaju »Otroci za prihodnost« predstavlja zanje poseben izziv ter popotnico za njihovo nadaljnje raziskovanje novih stvari.

Organizator, Primorski tehnološki park, je tudi letos razpisal projekt Popri, ki poteka že 6. leto zapored. Osrednja nit projekta Popri je z idejo preseči meje prihodnosti, pri čemer mladi pod mentorstvom izdelujejo raziskovalne naloge, poslovne načrte in inovativne izdelke. Pred koncem šolskega leta rezultate dela

predstavijo in zagovarjajo članom strokovne skupine, ki je letos potekala v mesecu aprilu na Območni enoti Zavoda za šolstvo v Novi Gorici. Projekt je razdeljen v več sklopov glede na starostne skupine mladih:

- **Malčki za prihodnost** je sklop, namenjen otrokom v vrtcih,
- **Otroci za prihodnost** je sklop za učence starosti od 6 do 14 let,
- **Mladi za prihodnost** je sklop, ki je namenjen dijakom z namenom spodbujanja ter iskanja tehničnih in podjetniških zamisli.

V 4. b razredu smo se natečaja udeležili z dvema raziskovalnima nalogama: *Voda – plavanje in potapljanje* in nalogo *Razvoj in spreminjanje domačega kraja skozi zgodovino*.

V raziskovalni nalogi o vodi smo se lotili raziskovanja nekaterih lastnosti, ki jih imajo nekateri predmeti in voda. Naše ugotovitve smo skrbno beležili in skozi različne poskuse prišli do zanimivih spoznanj. Nalogo so predstavili Deni Mihelj, Miha Obidič in Pavlina Prešeren.

V raziskovalni nalogi o Šempetru smo se posvetili razvoju kraja skozi zgodovino, kamor nas je gnala radovednost in ustvarjalnost. Pred komisijo so nalogo uspešno predstavili Matej Turk, Vida Lestan in Erik Likar.

Anica Erjavec

Solidarni do otrok držav v razvoju

Že drugo leto zapored smo se v projekt UNICEF-a Punčka iz cunj pod sloganom "Posvoji punčko in reši otroka", vključili učenci 4. b razreda OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici. Projekt je bil izredno dobro sprejet in priljubljen.

UNICEF-ova punčka iz cunj je igrača, ki je poznana v vseh kulturah sveta in simbolizira otroka iz države v razvoju, ki potrebuje pomoč. Letno v svetu še vedno umre več kot 2,5 milijona otrok, ker niso bili cepljeni. UNICEF-ovi prostovoljci, otroci, vzgojitelji, učenci, starši in učitelji izdelujemo Punčke iz cunj v okviru dela, ki ga namenjamo UNICEF-u. Punčke nato predamo UNICEF-u Slovenija, ki jih odda v posvojitev. Vsaka posvojena punčka zagotovi cepljenje enega otroka proti šestim otroškim nalezljivim boleznim: davici, ošpicam, oslovskemu kašlju, otroški paralizi, tuberkulozi in tetanusu. Vse so ročno izdelane in zato unikatne. Učenci 4. b so jih z veliko domišljije skupaj s starši in starimi starši izdelali, jih postavili na

razstavo v šolskem prostoru, prodali ter del pridobljenih sredstev predali Unicef-u.

Unicefov projekt je bil vpleten tudi v šolski kurikulum, kjer so učenci spoznavali življenje otrok po državah sveta, posebej v Ruandi, pogovarjali smo se o otrokovih pravicah in spoznavali, da so marsikje v svetu pravice otrok grobo kršene in nedosegljive. S projektom smo se želeli posebej posvetiti otrokovi pravici do zdravstvene nege, kaj otrok potrebuje za ohranitev in krepitev zdravja,

spoznavali smo, kako lahko vpliva na zdravje otrok in kako otroci sami.

Za odlično izpeljan projekt smo bili nagrajeni in smo se udeležili zaključne prireditve UNICEF-a v Ljubljani, kjer smo za svoje delo prejeli priznanje.

Ponosni smo, da lahko tudi mi prispevamo k izboljšanju življenjskih pogojev otrokom v državah v razvoju. Projekt bomo zato nadaljevali tudi v prihodnje.

Anica Erjavec

Matematični večer – matematika v naravi

Udeleženci Matematičnega večera.

Na matematični večer, ki je 12. maja letos potekal na OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici, smo povabili starše, sorodnike, učitelje, učiteljke matematike iz drugih šol in tiste, ki so včasih poučevali na naši šoli, predstavnike Sveta staršev in Sveta zavoda ter predstavnike Zavoda za šolstvo v Novi Gorici.

Matematiko v naravi so nam predstavili:

- **sedmošolci:** Oskar Gorjan, Nika Horvat, Hana Kifle, Jure Lukežič, Katjuša Petkovšek, Zala Rejec, Emanuel Zorn;
- **devetošolci:** Ketil Bofulin, Eva Ferjančič, Maja Istenič, Ana Jarc, Eva Jedrlinič Peloz, Kaja Koglot, Kristina Mavrič Zavnik, Tjaša Merljak, Ada Pašić, Tanja Peric, Veronika Pipan, Rene Trampuž, Monika Zoroja.

Ideja, da bi širši javnosti predstavili naše raziskovalno delo, je nastala v okviru koncepta dela z nadarjenimi. Kar precej učencev se je odločilo, da bodo razširjali znanje na področju matematike. Poleg nadarjenih učencev pa so se raziskovanja

matematike v naravi lotili tudi drugi učenci.

V našem raziskovanju smo se dotaknili naslednjih tem:

- Mathema
- Ali nas računalnik, televizija in mobilni telefon oddaljujejo od narave?
- Ali v Vrtojbi obstaja Eulerjev obhod ali sprehod?
- Sušenje sadja in računanje procentov vode v sadju.
- Kako visoko je drevo?
- Zrcaljenje čez premico
- Fibonaccijevo zaporedje
- Zlati rez
- Optične prevare
- Linearne transformacije in Escher
- Fraktali

Pri raziskovanju smo povezali znanja različnih predmetov, saj smo v naloge vključili tuje jezike, naravoslovje z biologijo in fiziko, likovno vzgojo in arhitekturo, poznavanje domačega okolja, kuharske veščine in računalništvo. Pri matematični delavnici smo razvili idejo o učilnici na prostem,

kjer bi se v idealnih pogojih učili. Devetošolec Rene je izdelal maketo te učilnice.

Na prireditvi smo razdelili Zbirko logičnih nalog Matematični gobelini, ki so jih naredili učenci pri izbirnem predmetu Matematična delavnica 7.

Tak način dela pozitivno vpliva na razvoj učencev, saj so spoznali način analitičnega, sistematičnega dela. Prisiljeni so bili komunicirati med seboj in z mentorjem, in pri tem uporabljati IKT tehnologijo. Razvijali so veščine v postavljanju vprašanj in vedoželjnost. Naučili so se nastopati pred razredom in pred širšo javnostjo. Ker so si teme izbrali sami, so bili motivirani za raziskovanje, vztrajni pri delu, imeli so visoko storilnostno motivacijo, zato so tudi uživali v dosežkih.

Tak način dela omogoča nov odnos v komunikaciji med učencem in njegovim mentorjem – učiteljem.

Karmen Debenjak,
mentorica

Nagradni tabor za učence z dosežki

Nagradnega tabora se lahko udeležijo učenci od šestega do devetega razreda, ki dosežejo srebrna, zlata priznanja, so aktivni na natečajih, debatnih turnirjih, na prireditvah...

Trudimo se, da bi tabori omogočali učenje v naravnih okoliščinah s čim več pouka na prostem. Zato izbiramo kraje, kjer se učenci lahko razbremenijo in sprostijo, kjer ni običajnega mestnega vrveža z motečimi elementi, kot so računalnik ali televizor. S tem pridobijo stik z naravo in tudi pristen medsebojni stik. Veliko možnosti imajo za medsebojno spoznavanje, za upoštevanje različno mislečih in za medsebojno sodelovanje učencev različnih starosti.

V teh letih smo s pomočjo donatorjev organizirali naslednje tabore:

- 2005 – Mala Planina – NNN – nič ni nemogoče
- 2006 – CŠOD Medved – Tabor zaspanih medotov
- 2007 – CŠOD Livške Ravne – 60 frekvenčni tabor
- 2008 – CŠOD Trilobit – Natura. Relax. Rar
- 2009 – CŠOD Vojsko – Tabor partizanskih žlikrofov
- 2010 – CŠOD Burja – Tabor hiperaktivnih morskih kaktusov
- 2011 – CŠOD Rak – Tabor Luigijev Božo

Na letošnji tabor se je uvrstilo 35 učencev. Udeležilo se ga je 31 in tri spremljevalke: Nives Adamič, Nataša Skrt Leban in Karmen Debenjak.

Dejavnosti v taboru

Petek

Na tabor smo se odpravili v petek po opravljenih šolskih obveznostih. Po dobri uri vožnje smo prispeli v Rakov Škocjan in se takoj odpravili na tri urni pohod po notranjskih gozdovih, ki skrivajo zanimive kraške pojave. Tako smo odkrivali izvir reke Rak, mali naravni most

in udornice, kapnike v Zelški jami, spoznavali smo razliko med čemažem, šmarnico in jesenskim podleskom, poskusili smo zajčjo deteljico, vonj krompirjevke ... Večer je bil namenjen igram z žogo ter medsebojnemu spoznavanju in sproščenemu druženju ob različnih socialnih igrah.

Sobota

Sobotno dopoldne je bilo namenjeno poglobljenemu spoznavanju lepote kraškega sveta, saj smo se spustili v kilometer in pol dolg rov iz druge svetovne vojne in svetlobo spet zagledali na robu udornice Koliševke. Po kosilu in počitku so se učenci preizkusili v reševanju nalog Lova na lisico.

Učence smo razdelili v skupine. Pazili smo, da so bili pomešani starejši in mlajši učenci. Vsaka skupina je dobila zemljevid, v katerem so bile vrisane postaje z nalogami. Učenci so morali pokazati znanje orientacije, se v skupini organizirati in si razdeliti delo. Skupaj so morali zbrati pridobljeno šolsko znanje in ga ustvarjalno

uporabiti pri posamezni nalogi.

Nedelja

Dopoldne so učenci opravili veliko nalog, pri katerih so lahko bili izvirni in ustvarjalni. Najprej so izbrali ime tabora. Kuhar je bil tako prijazen, da so tabor poimenovali po njem. Izbrali so tudi kategorije »NAJ« (najbolj nasmejan ...) in se medsebojno ocenili. Nato so po skupinah pričeli pripravljati prispevke za multimedijско predstavitev tabora. Sami so se odločili, v kateri skupini bodo sodelovali. Nastali so zapisi, risbe, vabilo, prapor ... Po kosilu smo preverili, kako so se učenci počutili na taboru in kaj predlagajo za naslednje leto. Iz njihovih besed je mogoče razbrati, da so s taborom zadovoljni. Mentorji tako z veseljem pripravljamo nove tabore. Tabor smo zaključili s sladoledom, podpisovanjem na majice in podelitvijo priznanj »NAJ«.

*Karmen Debenjak in
Nataša Skrt Leban*

Avtorice praporja Tabor 2011.

Shema šolskega sadja na OŠ Ivana Roba Šempeter pri Gorici

Tudi naša šola je vključena v projekt Shema šolskega sadja. To je ukrep skupne kmetijske politike Evropske unije v obliki finančne pomoči šolam za nakup svežega sadja in zelenjave. Prednost imajo lokalni dobavitelji s svežim sezonskim sadjem in zelenjavo za takojšnje uživanje (obrana in ravno prav zrela) ter s pridelki iz integrirane in ekološke pridelave. V ta namen Evropska unija državam članicam namenja določeno finančno pomoč za brezplačno razdeljevanje svežega sadja in zelenjave učencem. Za nas je to že drugo »sadno zelenjavno leto«. Vsem učencem pri dopoldanski malici enkrat ali dvakrat tedensko ponudimo različno sadje in zelenjavo. Zavedamo se pomena uživanja sadja in zelenjave kot zdravega načina življenja v prehrani otrok in odraslih. Poleg tega, da z večjo ponudbo otroke motiviramo k večjemu uživanju tovrstne hrane in s tem pripomoremo k zaustavitvi naraščanja pojave prekomerne telesne teže in debelosti že pri otrocih, je Shema šolskega sadja tudi dobra spodbuda za večjo porabo lokalno in sezonsko pridelane hrane.

V okviru dejavnosti Sheme šolskega sadja je velik poudarek tudi na

spremljajočih izobraževalnih in promocijskih aktivnostih. Tako smo na matični šoli v Šempetru 14. april 2011 posvetili sadju in zelenjavi. Avlo in jedilnico šole smo okrasili s plakati in izdelki otrok na temo sadja in zelenjave, v atriju pa smo že v dopoldanskem času postavili stojnico, kjer smo učencem delili jabolka, se pogovarjali o različnih sortah in napakah na sadežih.

V popoldanskem času smo pripravili dejavnosti tudi za starše. Predstavili so se nekateri naši lokalni dobavitelji sadja, degustirali smo različne sorte jabolk, posušene krljce jabolk in hrušk ter lešnike. Gospa Maura Arh je pripravila predavanje na temo »Kako otrokom približati sadje in zelenjavo, da ga uživajo z veseljem«, naši učenci pa so se predstavili na stojnici eko krožka »Naš ekološki vrtiček« in nas razveselili z dobrotami iz sadja, ki so jih spekli sami.

Dan je bil pester in zanimiv. Srečamo se spet naslednje šolsko leto, takrat v jesenskem času.

Mojca Belingar,
vodja šolske prehrane
Nataša Nanut Brovč,
pomočnica ravnateljice

Vseživljensko učenje Comenius

Osnovna šola Ivana Roba Šempeter pri Gorici je z letošnjim šolskim letom uspešno zaključila mednarodni projekt »Vseživljensko učenje Comenius«, ki ga financira Evropska skupnost. Naslov projekta je »Make your toys, save your World«, ali drugače – Izdelaj svoje igrače in reši svet.

Večstranska Comenius šolska partnerstva so namenjena predvsem krepitvi evropske razsežnosti in izobraževanju s spodbujanjem skupnih aktivnosti sodelujočih šol v Evropi. V mednarodnem projektu smo sodelovali s šolami iz Grčije, Madžarske in Turčije, kjer smo v mestu Denizli izvedli prvo srečanje. Šola, ki je izredno velika, nam je pripravila prijeten sprejem. Spoznali smo njihov način dela na področju vzgoje in izobraževanja, delček njihove kulture in »življenja« šole. Drugo mednarodno srečanje je potekalo na Madžarskem, tretje v Grčiji. Srečanj smo se udeležili učitelji, ki smo sodelovali pri projektnih aktivnostih.

Zaključno srečanje je potekalo na naši šoli, kjer smo jim priredili sprejem s kulturnim programom, ki

Eko tržnica, na kateri so učencem delili jabolka, in jih podučili o pomenu zdravega prehranjevanja.

so ga še dodatno popestrili učenci plesnega kluba TERPSIHORA. Šempetrske žene so nam pripravile okusno domače pecivo in v nošah iz preteklosti prisostvovala pri kulturnem programu. Našim gostom smo prikazali delček naše lepe Slovenije in našega domačega kraja.

Na vseh skupnih srečanjih smo predstavili naše delo, uresničene skupne cilje, ki smo si jih zastavili in rezultate skupnega sodelovanja. Vedno znova smo ugotavljali, kako pomembno je sodelovanje na mednarodni ravni in nadaljevanje po začrtani poti. Preko šolskega dela smo tudi učencem približali kulturo posamezne države, drugačnost, razumevanje in spoštovanje le-te.

Že zaradi naslova, ki ima za vse nas še poseben pomen, menimo, da moramo še naprej osveščati mlade generacije, da se bodo zavedale pereče problematike onesnaženosti našega planeta, pomembnosti uporabe recikliranih odpadkov, da bomo lahko ohranili življenje na zemlji. Opozarjati moramo tudi na izredno revščino, ki je v vseh delih našega sveta. Ozreti se moramo predvsem na otroke, ki trpijo pomanjkanje in človeku dostojno življenje ter se vprašati, kaj lahko mi sami naredimo za drugačno prihodnost mladih rodov.

*Haideja Černe,
vodja šolskega projekta*

Visokošolsko in raziskovalno središče Primorske Nova Gorica

Visokošolsko in raziskovalno središče Primorske Nova Gorica je zavod, katerega ustanovitelj je tudi Občina Šempeter-Vrtojba. Občina je prisluhnila lokalnemu gospodarstvu in se skupaj z Mestno občino Nova Gorica in Gospodarsko zbornico OZ SP pridružila danes že petnajstim največjim in tehnološko najnaprednejšim podjetjem iz našega okolja, ki so soustanoviteljice zavoda. Na ta način Občina Šempeter-Vrtojba aktivno in uspešno prispeva k razvoju visokega šolstva ter raziskovanja. V dobrih petih letih delovanja zavoda se je število študentov na goriških visokošolskih ustanovah povečalo iz približno 600 na več kot 2000.

Naloge zavoda so predvsem podpora pri ustanavljanju in zagonu visokošolskih programov na našem območju. Na podlagi začetne analize je zavod najprej organiziral visokošolski strokovni študij strojništva v Novi Gorici, kasneje še v Tolminu. Tako v kratkem pričakujemo 50 novih diplomiranih inženirjev strojništva, ki jih naša podjetja nujno potrebujejo. Z zagotovitvijo prostorov Evropski pravni fakulteti in Fakulteti za uporabne družbene študije smo vzpostavili do sedaj manjkajoče izobraževalno in znanstveno delo na družboslovnem področju.

Poseben poudarek je namenjen rednim visokošolskim študijem, ki izobražujejo za deficitarne in perspektivne poklice. Danes poteka v prostorih Biotehniške šole ter bolnišnice redni visokošolski strokovni program Zdravstvena nega Visoke šole za zdravstvo. Diplomirane medicinske sestre ter zdravstveniki so danes kader, ki ga v Sloveniji kronično primanjkuje. Z izvajanjem tega programa smo tako v našem okolju zagotovili, da lahko študenti že tekom študija navežejo stike z zdravstvenimi, socialnimi in drugimi ustanovami v svojem okolju ter se po diplomi takoj aktivno

vključijo v ta odgovoren in zahteven poklic.

V Primorskem tehnološkem parku v Vrtojbi poteka redni visokošolski program Multimedijskih komunikacij. V razvojno naravnem okolju tehnološkega parka se tako srečujejo podjetniki s študenti in raziskovalci, kar pripomore k dodatnim sinergijam, ki prispevajo k hitrejšemu razvoju naših podjetij. Študij multimedijskih komunikacij je študij za prihodnost. Že ameriški predsednik Obama je pred meseci na srečanje v Belo hišo povabil tista ameriška podjetja, ki že danes, predvsem pa bodo v prihodnosti predstavljala steber tehnološkega razvoja ZDA, kot so Google, Facebook, Twitter in Apple. Vsa ta podjetja pa kot vemo delujejo na področju multimedijskih komunikacij. Tem diplomantom je delo v prihodnosti zagotovljeno.

Letos je bila akreditirana tudi nova fakulteta s področja logističnih sistemov, ki bo izvajala podiplomske programe. V čedalje bolj globaliziranem svetu je pravilno načrtovanje vseh vrst tokov (proizvodnih, prometnih, komunikacijskih, ...) nujno za naša podjetja in njihovo uspešno soočanje s svetovno konkurenco. V letu 2012 v tehnološkem parku načrtujemo vpis v prvi letnik novega interdisciplinarnega rednega visokošolskega programa s področja strojništva in razvoja izdelkov.

*mag. Uroš Saksida,
VIRS Primorske*

Mlajše deklice A in A RK Šempeter-Vrtojba z odličnimi rezultati zaključile sezono

Pod vodstvom trenerja Dušana Vidmarja, ki je to vlogo prevzel v začetku sezone 2010/11, so mlajše deklice A in B (letnik 1998 in 1999) RK Šempeter-Vrtojba v sezoni 2010/11 dosegle zavidljive rezultate.

Deklice letnik 1998, srebrna medalja.

Deklice letnik 1999, srebrna medalja.

Od začetka oktobra do konca marca so dekleta tekmovala v zahodni ligi državnega prvenstva. Obe ekipi (letnik 1998 in 1999) sta se brez poraza kot prvouvrščeni uvrstili na finale državnega prvenstva v Kranju, na katerem so se za naslov državnih prvakinj potegovala najboljše tri ekipe Slovenije.

Dekleta so se na finale intenzivno pripravljala cel mesec. V sklop priprav je sodil tudi mednarodni turnir v Novem Sadu v Srbiji, ki je potekal od 29. aprila. do 2. maja.. Na turnirju so sodelovale rokometne ekipe bivših jugoslovanskih republik in Madžarske. Naša dekleta so bila nepremagljiva in so v finalu kar s 13:6 ugnala znano beograjsko ekipo Partizan. Za najboljšo vratarko je bila na turnirju proglašena vratarka RK Šempeter-Vrtojba, Tina Zgonik, kot najboljša strelka in igralka turnirja pa prav tako igralka našega kluba Sara Grmek. Turnir je bil čudovita izkušnja in dokazilo, da so dekleta sposobna veliko in še več.

Pričakovanja pred finalom državnega prvenstva so bila tako upravičeno velika. Ker pa nesreča nikoli ne počiva, sta se že na turnirju lažje poškodovali dve igralki, na zadnjem treningu tretja, v prvih minutah finala pa še ena ključnih igralk letnika 1998 in sanje o naslovu državnih prvakinj, o katerih pred sezono niti razmišljali nismo, so tako splavale po vodi.

Finale mlajših deklic A in B je potekal 7. maja letos v Kranju. Za naslov državnih prvakinj so se pri mlajših deklicah A (letnik 1998) potegovala ekipe Kranja, Žalca in Vrtojbe. Naša dekleta so dala vse od sebe. Borila so se do zadnjih sekund in na koncu za pičla dva gola izgubila proti ekipi iz Kranja, in tako pristala na drugem mestu.

Takoj po podelitvi za mlajše deklice A, so sledile finalne tekme za mlajše deklice B. Za naslov državnih prvakinj so se v tej kategoriji potegovala ekipe iz Kranja, Zagorja in Vrtojbe. Trener ni imel na voljo

nobene menjave, razen dveh deklet letnika 2002. Tri od petih igralk so večino svoje moči že iztrošile za svoje soigralke letnika 1998, ki brez njihove pomoči zaradi poškodb in prekratke klopi, tekem ne bi mogle odigrati. Ena igralka je bila poškodovana, tako da je zaradi zvina narta dve tekmi dobesedno 'prešepala'. Ena sama spočita igralka pa je bila seveda premalo, da bi dekleta naredila čudež. Utrujenost je bila prevelika in na koncu so za gol razlike klonile proti RK Zagorje in osvojile drugo mesto.

Tudi v finalu državnega prvenstva sta si dve naši dekleti priigrali laskavi naslov – Tina Zgonik je bila proglašena za najboljšo vratarko pri mlajših deklicah A, Lien Vidmar pa za najboljšo igralko pri mlajših deklicah B.

Dve srebrni medalji na državnem prvenstvu sta seveda izjemen dosežek, saj pred začetkom sezone nihče ni računal na tak uspeh. A dekleta so želela še več. In če

poškodb ne bi bilo, bi jim to verjetno tudi uspelo. Kot pravi trener Dušan Vidmar, je to generacija, ki uspehov ne dosega le zaradi trdega dela in neizmerne volje, ampak tudi zaradi ljubezni do rokometu in velikega srca.

Dekleta so dosegla ogromno. Novogoriški rokomet takih uspehov prav gotovo ni vajen. Na žalost pa

se v zadnjih letih za ta šport na tem koncu Primorske odloča zelo malo mladih. A, kot pravijo naša dekleta, rokomet ni samo šport, je tudi rekreacija, veselje, druženje in zabava. In ko se vsemu temu pridružijo še uspehi, je to prav gotovo najboljši način, da najstniška leta preživimo aktivno, zdravo in zadovoljno in se tako izognemo ulici, televiziji in računalniku.

Ob tej priložnosti se v imenu deklet, trenerja in navijačev iskreno zahvaljujemo Občini Šempeter-Vrtojba in vsem sponzorjem, ki s svojo finančno podporo dekletom omogočajo kakovostne treninge.

RK Šempeter-Vrtojba

Državno prvenstvo za najmlajše plezalce v največjem plezalnem centru v Sloveniji

Društvo ekstremnih športov (DEŠ) je že drugo leto zapored v Šempetru organiziralo uvodno tekmo državnega prvenstva v športnem plezanju za najmlajše kategorije. Tokrat so lahko mlade plezalce prvič gostili v novem, v Sloveniji največjem Plezalnem centru, kjer je na voljo preko 1000 m² plezalnih površin. Kar 104 mladi plezalci iz 22 klubov so se pomerili v težavnosti.

Posebnost letošnjega tekmovanja je bila v hkratnem plezanju vseh štirih kategorij: cicibanke, cicibani in mlajše deklice, mlajši dečki. Čeprav v nobeni smeri nismo videli vrha, so lahko gledalci in tekmovalci spremljali razburljivo tekmovanje. Ob tem se želimo zahvaliti vsem tistim, ki so nam pomagali pri izvedbi tekme za DP v športnem plezanju. Najprej Občini Šempeter-

Vrtojba za vso podporo in županu Milanu Turku, ki je po zaključku tekmovanja podelil nagrade najboljšim. Predvsem pa gre zahvala vsem DEŠovcem, ki so z izrednim angažmajem zopet pripravili izjemen športni dogodek.

Društvo ekstremnih športov

Nad ekipo uspešnih članov Društva ekstremnih športov in odlično izpeljano tekmo je bil vidno navdušen tudi župan Milan Turk.

Foto: David Tončič

Pogumni starši otrok iz skupine Metuljčki (vrtec Sonček Vrtojba) smo v četrtek, 2. junija 2011, v Kulturni dvorani v Šempetru uprizorili Mojco Pokrajculjo s srečnim koncem. Tokrat so bili otroci ponosni na nas. Igrico smo odigrali še v petek in navdušenje otrok je bilo neopisljivo. Hvala vsem, še se vidimo! SK

Foto: Blaž Erzetič

Društvo Soška fronta Nova Gorica je 20. marca ob spomeniku braniteljem slovenske zemlje na Cerju pripravilo proslavo ob stoti obletnici ustanovitve prve vojaške gorske enote na Slovenskem. Našega župana, mag. Milana Turka, je doletela čast, da je predal prapor skupini GSR2. MPF

Tudi v letošnjem šolskem letu smo Vrtec Sonček in 4. razred OŠ Ivana Roba sodelovali v različnih projektih v okviru Unicefa, kot so Rešimo Ruandskega otroka iz ulice, Potovanje k sebi in okoli sveta, Punčka iz cunji, in prijateljevali z otroci po svetu. Zaključna prireditev je bila organizirana 26. maja v Ljubljani v Mostecu. Tu so se otroci iz vse Slovenije družili v igrah, pripravljenih delavnicah, ki so jih vodile Unicefove prostovoljke, in uživali v gusarskem taboru s kapitanom Kljuko in Piko Nogavičko. Vzgojiteljici Lučka Pompe in Marija Klemenc

26. marca je po vsej Sloveniji potekala akcija Dan za spremembe. Svet Evropske unije je namreč leto 2011 razglasil za Evropsko leto prostovoljnih dejavnosti za spodbujanje aktivnega državljanstva, kratko, evropsko leto prostovoljstva. Slogan leta je postal: »Bodi prostovoljec, spreminjaj svet!«. Da leto ne bo imelo le lepo zvanečega slogana, je Slovenska filantropija tudi letos povabila k skupni akciji.

K pobudi je pristopila tudi naša občina, kjer je prostovoljstvo zelo razvito in razvejano. Prav zato so se na Občini odločili, da tokrat akcijo zastavijo nekoliko drugače. Namesto širše javnosti so k udeležbi povabili člane občinske in medobčinske uprave, občinskega sveta in krajevnih odborov. Cilj je bila ureditev in obnova Trim steze ter vadbeneh naprav ob njej. Udeleženci akcije so tako stezo očistili, po potrebi zamenjali informativne table ter obnovili ali barvali vadbena orodja. MPF

Fotografsko infra-rdeče raziskovanje Šempetra in Vrtojbe z okolico, poimenovano *Sub720*, je Blaž Erzetič postavil na ogled v ljubljanskem Kinu Šiška in kasneje tudi v Galeriji Dimenzije napredka v Solkanu.

Foto: Mankica Kranjec

Če hočeš potovati hitro, pojdi sam. Če hočeš priti daleč, potuj v skupini.

Afriški pregovor

Župnijski MePZ iz Šempetra se je skupaj s folklorno skupino Gartrož iz Nove Gorice na zadnji majski vikend podal na izlet v Istro. Prvi cilj je bil Grožnjan, staro a odlično ohranjeno srednjeveško mesto, kjer smo se predstavili s kratkim pevskim nastopom in goriškimi narodnimi plesi. Pot nas je nato vodila v Pulo in k njenim znamenitostim, dan pa smo zaključili v kampu Pntižela, kjer je nastopila folklorna skupina. Naslednje jutro nas je iz trdnjave Monte Grosso v bližini Štinjana pozdravil čudovit razgled na širšo in daljnjo okolico. Kar težko smo se poslovili od Štinjana in se vrnili v Pulo, v stolnico, kjer je zbor sodeloval pri Sv. maši. Petje je bilo prisotnim zelo všeč, kar so nam na kratki pogostitvi po Sv. maši zatrjevali s solznimi očmi in nas vabili, naj spet pridemo. Vrnili smo se polni lepih doživetij, ki so nas med seboj zblížala in nam dala novih moči za nadaljevanje dela. *Irena Derman*

Plesni center Terpsihora je v letošnjem letu slavila 10-letnico svojega delovanja. S svojim delom, številnimi plesnimi predstavami na domačih in tujih plesnih odrih ter drugimi dosežki je navdušil ne samo domačo temveč tudi mednarodno plesno javnost. S kvalitetno plesno ustvarjalnostjo in mednarodnima projektoma - Mednarodni plesni festival SloVita ter Plesno poletje v Šempetru pri Gorici - postaja šempetrska plesna muza vse prepoznavnejša tudi zunaj naših meja. Sence besed je njihova najnovejša uspešna plesna predstava. *MPF*

Ob zaključku šolskega leta se je župan Milan Turk 10. junija srečal z 22 najboljšimi učenci OŠ Šempeter in Glasbene šole Nova Gorica. Pri tem je poudaril, da so tekmovanja dober način preizkušanja svojih sposobnosti. Hkrati pa je v življenju pomembno, da se zavedamo, da nekateri, ki ne dosegajo takih uspehov, mogoče potrebujejo našo pomoč in podporo. In dobro je, da jim poskušamo pomagati po naših najboljših močeh. Teden kasneje, 17. junija, pa se je župan srečal še z okrog 25 mladimi, ki so prerasli osnovnošolske klopi in so svoje uspehe zabeležili na športnem, kulturnem in drugih področjih. *KU*

Besede letijo, zapisano ostane.

Latinski pregovor

Delovanje Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu

V Občini Šempeter-Vrtojba je bil v začetku leta 2011 imenovan Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu (v nadaljevanju SPV), ki ga za naslednje mandatno obdobje štirih let sestavljamo: Tanja Arčon (predsednica), Rut Jarc (predstavnica OŠ Ivana Roba), Dominik Hanžič (predstavnik Policijske postaje Šempeter), Silvo Kokot (predstavnik občanov iz Šempetra pri Gorici) in Sebastjan Kozar (predstavnik občanov iz Vrtojbe).

Dejstvo je, da se število prometnih nesreč vsako leto manjša, a vendar jih je še vedno preveč. V prometni nesreči je lahko udeležen vsakdo izmed nas. In ker se tega zavedamo, želimo postoriti čim več, da bi v naši občini izboljšali varnost občanov, zato smo v letu 2011 že začeli z izvajanjem preventivnih akcij.

V mesecu aprilu smo tako izvedli preventivno akcijo »VARNO NA KOLO« na kolesarski stezi (Nova Gorica-Šempeter), kjer smo pripravili otroški kolesarski poligon. Otroci, ki so se preizkusili v spretnostni vožnji, so prejeli

čelade, odsevne trakove ali luči. S podobno akcijo smo sodelovali tudi na prireditvi GRIČI XC 2011.

V mesecu maju smo za Vrtec Sonček Vrtojba pripravili kolesarski poligon ter vrtcu podelili odsevne rutice, ki jih bodo nosili otroci, ki se najpogosteje udeležujejo v prometu. S tem smo želeli vsaj deloma narediti otroke vidnejše in s tem bolj varne v prometu.

Izvajali bomo še številne preventivne akcije, kot so:

- **varnostni pas** (junija načrtujemo preizkus naprave »Zaletavček«, ki simulira čelni trk),
- **prvi šolski dan** (začetek septembra bomo spremljali otroke pri prečkanju ceste),
- **varno na kolo** (v oktobru bomo izvedli kolesarski poligon),
- **bodi previden** (akcija bo potekala v oktobru skupaj s prireditvijo »Korak iz teme«),
- razdeljevanje prometno-vzgojne publikacije,
- izobraževanje o vožnji skozi krožišče, ...

Vse te akcije smo in bomo izvajali v sodelovanju s Policijsko postajo Šempeter, Medobčinsko upravo občin Šempeter-Vrtojba, Renče-Vogrsko in Miren-Kostanjevica ter dijaki TŠC Nova Gorica (program Logistični tehnik).

Člani SPV-ja se zavedamo, da mnogo občanov ne pozna našega delovanja, zato se dogovarjamo, da bi imeli na spletni strani občine svojo rubriko. Z veseljem pa se bomo tudi odzvali na vaše pobude, želje ter nasvete glede preventive občanov.

mag. Tanja Arčon,
predsednica Sveta za preventivo

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu se zaveda, da je največ pozornosti in vzgoje potrebno nameniti že najmlajšim udeležencem v prometu.

Izpitni center Nova Gorica vabi na brezplačen preizkus znanja cestno-prometnih pravil

Pri Upravni enoti Nova Gorica deluje Izpitni center s sedežem v Novi Gorici, ki obsega območje upravnih enot Ajdovščina, Nova Gorica in Tolmin.

Javna agencija za varnost cestnega prometa se stalno sooča s prometno varnostno problematiko na slovenskih cestah, povezano predvsem z neupoštevanjem nujnih omejitev hitrosti in velikokrat nizke kulture udeležencev v cestnem prometu. Posledice takšnega obnašanja se kažejo v prometnih nesrečah, ki imajo hude posledice tako za posameznike kakor tudi za družbo kot celoto. Med pomembnimi področji vzrokov za prometne nesreče je treba posebej izpostaviti problematiko hitrosti. Agencija za varnost v prometu, v sodelovanju z Upravnimi enotami in izpitnimi

centri, uresničuje Resolucijo o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa z akcijo »Hitrost-počasneje je varneje«, ki bo potekala do 4. julija 2011. Namen akcije je zmanjšanje števila smrtnih žrtev zaradi neprilagojene hitrosti vožnje v cestnem prometu. V tem obdobju bodo avtošole, objavljene na spletni strani Javne agencije za varnost cestnega prometa, nudile uro brezplačnega predavanja, na katerem bodo posebno pozornost namenile problematiki prehitre vožnje. Izpitni centri za voziške izpite bodo zainteresiranim nudili brezplačen preizkus znanja cestno-prometnih pravil.

Brezplačni preizkus znanja cestno-prometnih pravil v Izpitnem centru Nova Gorica bo potekal:

- v prostorih Upravne enote Ajdovščina, v sejni dvorani, 28. junija, ob 9. uri,
- v prostorih Upravne enote Tolmin, v sejni dvorani, 27. junija ter 4. julija, ob 9. uri,
- v stekleni dvorani Mestne občine Nova Gorica, 22. in 29. junija ob 16. uri,
- v drugem nadstropju Upravne enote Nova Gorica, v sobi št. 8, 1. julija, ob 12. uri.

Za vse informacije in prijave na brezplačni preizkus znanja cestno-prometnih pravil pokličite na telefonsko številko 05 33 06 224.

*Bojana Kompare,
načelnica UE Nova Gorica*

Plesno Poletje

ŠEMPETER PRI GORICI

21.–27. avgust 2011

Plesno poletje šempetrskega plesnega centra **Terpsihora** bo od **21. do 27. avgusta 2011** že 9. zapovrstjo odprlo svoja vrata ljubiteljem plesa in plesalcem, ki želijo izpopolniti svoje plesno znanje.

Program se bo odvijal v prostorih Srednje biotehniške šole in OŠ Ivana Roba v Šempetru pri Gorici. Plesno izpopolnjevanje je namenjeno tako začetnikom kot tudi tistim z dobrim plesnim predznanjem in profesionalnim plesalcem.

Pestra izbira plesnih tehnik, izjemno strokovni in uveljavljeni domači in tuji plesni pedagogi, krasni prostori, neposredna bližina nočitvenih kapacitet in jedilnice,

gostoljubnost, naklonjenost in prijaznost uslužbencev šole in dijaškega doma, zanimivi večerni plesni dogodki, stalna neposredna dostopnost vsakršnih informacij v t. i. »info točki«, so elementi, ki zagotavljajo kvalitetno plesno izobraževanje, prijetno bivanje in prisrčno medsebojno druženje.

Info

T: +386 31 300773

E: terpsihora.plesniklub@gmail.com

Več o programu in delavnicah na:

www.plesnopoletje.com

www.michalnastja.com

Splošna bolnišnica „Dr. Franca Derganca“ Nova Gorica ob stoletnici rojstva Dr. Derganca

V zadnjih nekaj mesecih je Splošna bolnišnica Dr. Franca Derganca Nova Gorica načrtovala poti za prihodnost ter se hkrati spominjala že prehojenih poti preteklosti.

2. maja letos je minilo natanko sto let od rojstva Dr. Franca Derganca – zdravnika, po katerem nosi bolnišnica ime. Ker je bil dober zdravnik, na prvem mestu pa predvsem človek z velikim srcem, so si bili tako zaposleni kot ostale družbenopolitične organizacije v tistem obdobju enotni, da ta zdravstveni zavod nosi njegovo ime. Profesor, pisatelj, partizanski zdravnik, dr. Franc Derganc, je v našem okolju pustil neizbrisni pečat, njegovo delo in poslanstvo nas bosta vedno spremljala.

Jubilej pa je zaznamoval tudi obisk Vlade RS v Goriški regiji, in sicer že zadnje dneve marca, ko smo v bolnišnici gostili ministra za zdravje, gospoda Dorjana Marušiča. Ob tej priložnosti si je minister ogledal oddelek za radiologijo s poudarkom na digitalizaciji, ki predstavlja pomembno strokovno

pridobitev na področju slikovne diagnostike tako za bolnišnico, kot za paciente širše Goriške regije. Podpisano je bilo pismo o nameri v zvezi z organizacijo mikrobiološke dejavnosti v Goriški regiji, ter pismo o nameri za izgradnjo, ureditev in delovanje urgentnega

centra. Obisk se je slavnostno zaključil s predajo prenovljenih prostorov za potrebe onkološke ambulate.

Maja meseca so nas obiskali predstavniki Odbora za zdravstvo Državnega zbora RS s predsednikom Ljubom Germičem na čelu. V pogovoru jim je vodstvo bolnišnice predstavilo tekočo problematiko, ob zaključku pa so si vsi zbrani ogledali nekatere oddelke bolnišnice in Oddelek za invalidno mladino v Stari gori. Od vseh obiskov si obetamo novih pridobitev, ki bodo v korist vsem nam, predvsem pa bolnikom. Ob tej priložnosti sporočamo vsem, ki vas zanima izvajanje hospitalne in ambulantne dejavnosti na področju pulmologije, da je od 1. aprila letos možno naročanje po telefonu: 05 330 1006 vsak dan, od ponedeljka do petka, od 8. do 14. ure, in osebno na informacijskem pultu na polikliniki.

*Rosana Harej,
SB Nova Gorica*

Svit

**Občina Šempeter-Vrtojba,
Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica in
Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica vabijo na dogodek**

Preverimo svoje zdravje

**v petek, 22. 7. 2011, od 8.00 do 12.00
na trg Ivana Roba v Šempeter.**

S sprehodom skozi model debelega črevesa bodo občani in občanke lahko spoznali notranjost črevesa in možne spremembe. Strokovnjaki Programa Svit bodo z razlago in nasveti pomagali pri odpravi morebitnih strahov in zadreg pred tem delom telesa in boleznijo. Predstavniki Rdečega križa pa bodo izvedli prikaz temeljnih postopkov oživljanja in po želji merili obiskovalcem krvni pritisk in sladkor v krvi.

Program Svit je Državni program presejanja in zgodnjega odkrivanja predrakavih sprememb in raka na debelem črevesu in danki.

Na voljo bodo tudi informativna gradiva.

Vljudno vabljeni!

Pridružite se nam!

S tem sloganom se je konec aprila tudi v naši občini zaključila akcija zbiranja plastičnih zamaškov za petletno Mio, ki je iz neznanega razloga oslepela. Pobudniki akcije so z rezultatom zelo zadovoljni, saj so v enem letu zbrali kar **100 ton zamaškov** in so tako stopničko bližje zelenemu cilju – dragi operaciji v tujini, ki si je starši sami ne morejo privoščiti. S pomočjo vseh dobrih ljudi, tudi naših občanov, predvsem pa otrok iz naših vrtcev in osnovne šole, ki zamaške redno zbirajo, bo mala Mia morda spet spregledala!

Akcija zbiranja zamaškov se nadaljuje

Zamaške tokrat zbiramo za šestletnega Gala iz Maribora. Njegova mamica Liljana Majšler je za ČZP Večer povedala, da je pri porodu ostal brez kisika, kar je bil razlog za hudo poškodbo možganov: »Ima cerebralno paralizo najtežje stopnje, epilepsijo, hud razvojni in duševni zaostanek, poškodovan sluh in vid, je slep oziroma ima minimalen ostanek vida. Izpahnen ima desni kolk, levi mu sledi, tako da ne more sedeti, ampak je v posebnem počivalniku,« je pojasnila in dodala, da je brezposelna, njen partner pa je sicer zaposlen, a komaj presega minimalni dohodek. So podnajemniki v občinskem stanovanju ter odplačujejo kredit za avto in stanovanjsko opremo. Da bi svojega Gala lahko še naprej vozili k zdravniku ali kam drugam, družina nujno potrebuje večji in posebej prilagojen kombi, v katerega bi se lahko Gal pripeljal z vozičkom in v njem ostal varno pripet na klančini. Za takšen (nov in predelan) kombi pa je potrebnih 30.000 EUR. Brez tega vozila za Gala tako rekoč ni življenja.

Vsak lahko sodeluje

Zbiranje zamaškov je organizirano v številnih vrtcih, šolah in različnih ustanovah, aktiven je lahko sleherni

posameznik! Pobudniki akcije zato želijo spodbuditi vse tiste, ki se akciji iz različnih razlogov še niste pridružili. Če ste med njimi, ne odlašajte! Akcija ima namreč dvojni pomen – je ekološka, saj se vsako leto zbere na tone zamaškov, ki jih nato predelajo, po drugi strani pa ima humanitarno noto, saj tako namensko pomagata pomoči potrebnim.

Zbirna mesta v občini so:

- OŠ Ivana Roba,
- Podružnični šoli Vogrsko in Vrtojba,
- Enotne vrtca: Mavrica, Sonček, Zvezdica in Žarek,
- Pediatrični oddelek Splošne bolnišnice Dr. Franca Derganca.

Zamaške lahko osebno dostavite tudi v **humanitarno društvo KID otrok otroku iz Nove Gorice**. Kot je dejala predsednica društva, **Majda Smrekar**, jih mesečno zberejo približno tona, dobivajo pa jih z vseh severno primorskih občin – iz tamkajšnjih vrtcev, šol, prinesejo pa jih tudi posamezniki. Za odvoz poskrbi Slovenska vojska. Smrekarjeva je ob tej priložnosti dodala, da je zbiranje zamaškov fizično in organizacijsko zahtevno delo. Ob samem prevzemu je namreč premalo ljudi, ki bi te zamaške znosili na tovornjak, zato se v društvu vsakokrat soočajo s problemom pomanjkanja števila ljudi, ki bi bili pri tem pripravljeni pomagati.

Kakšni zamaški so uporabni

Zbirajo se plastični zamaški od plastenkov za vodo, sokov, čistil, šamponov, pralnih praškov, mehčalcev, skratka vsakega proizvoda s plastičnim zamaškom ali pokrovom. Pomembno je le, da so predhodno očiščeni.

Kam gredo zbrani zamaški

V omenjenih akcijah sodelujeta dve podjetji, ki odkupujeta tovrstne odpadke. Gre za grosupeljski Omaplast in Mpi-reciklažo iz Črne na Koroškem. »V celoti je bilo do zdaj odkupljenih **170 ton zamaškov**, večina pa je bila porabljen za proizvodnjo novih zaščitnih cevi za telekomunikacije. Možno je tudi proizvodnja številnih drugih plastičnih artiklov,« je povedal **Marko Okorn** iz Omaplasta in dodal, da so zamaški razmeroma čisti odpadki. Njihova predelava je zato zelo učinkovita, izkoristek pa kar 97 odstoten. »Le majhen delež materiala je ob sami predelavi neuporaben,« še pravi Okorn.

Zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača

Pred nami je poletje in to je čas, ko se še intenzivneje poslužujemo zlasti pijače v plastični embalaži. Nič nas ne stane, če zamašek shranimo. »Vedite – četudi boste zbrali le za pol kilograma zamaškov, bo to pol kilograma več,« je sklenil misel eden izmed prostovoljcev. In prav v tej akciji drži: Zrno na zrno pogača, kamen na kamen palača. »Palačo« lahko v tem primeru razumemo kot boljše življenjske pogoje. Le z roko v roki jih lahko omogočimo tistim, ki ne živijo življenja, kot ga živimo zdravi posamezniki. Zato se ne odpovejmo železni navadi zbiranja zamaškov, ampak jih zbirajmo še naprej. Vsako minuto je nekje nekdo, ki potrebuje našo pomoč. In nikoli se ne ve: mogoče jo bomo jutri potrebovali sami.

Barbara Skorjanc

Spomin na hudo uro

Pogled iz avstro-ogrskih položajev na vzpetini Sipnik nad Šempetrom po koncu bojev na soški fronti, jesen 1917. (Zbirka društva Dolomitenfreunde Dunaj)

Čeprav nas od stote obletnice 1. svetovne vojne (1914–1918), velike zgodovinske in civilizacijske prelomnice, ločijo še slaba tri leta, potekajo priprave na obeležitev tega dogodka že po vsej Evropi. Gre za zgodovinsko obdobje in dogajanje, ki je kruto zaznamovalo tudi oba kraja v občini in na tem območju ter našemu narodu pustilo neizbrisljiv pečat. Prav je, da se zato s tem poglavjem v naši zgodovini začnemo tudi nova rubrika v biltenu, ki bo prinašala različne kulturno zgodovinske članke in širila vedenje o zgodovini našega območja v najširšem pomenu besede.

Spomin na obdobje, ko je tu potekala znamenita soška fronta, krvav vojni spopad med avstro-ogrsko in italijansko armado, v naši občini in širši okolici med drugimi neguje domače Društvo soška fronta, ki je bilo ustanovljeno leta 1993. Šteje že več kot dvesto članov, med njimi zbiralce, ljubitelje in poznavalce naše ne tako daljne preteklosti. Vseskozi si prizadevajo za bogatitev vedenja o dogodkih, ki so se odvijali med soško fronto na našem območju. V ta namen društvo izdaja tudi svojo revijo Na fronti, ki je specializirana za tematiko prve svetovne vojne.

Novica o sarajevskem atentatu je Šempetrc in okoličane presenetila na dan tradicionalne tombole 29. junija 1914, ki so jo organizirali na čast vaškemu zavetniku sv. Petru. Kot drugod po monarhiji so se vpoklici vojaških obveznikov začeli na dan sv. Ane, 26. julija 1914.

Šempetrci in Vrtojbeni so bili večinoma vpoklicani v 97. tržaški pešpolk, 27. domobranski pešpolk, 20. lovski bataljon, 5. dragonski polk in druge enote. V njih so se v prvem letu vojne borili na ruski in srbski fronti.

Italija je ob izbruhu »velike« vojne navkljub zavezniški pogodbi z Avstro-Ogrsko in Nemčijo razglasila nevtralnost in se tako za slabo leto izognila vojaškemu spopadu. Na podlagi londonskega sporazuma z antantnimi silami pa je Italija 24. maja 1915 vstopila v vojno in začela s sovražnostmi proti Avstro-Ogrski. Na hitro vzpostavljeno avstro-ogrsko obrambno linijo ob reki Soči je branila 5. armada pod poveljstvom generala Svetozarja Boroevića. Nasproti sta stali 2. in 3. italijanska armada pod vrhovnim poveljstvom generala Luigija Cadorne. Dotedanji navidezni mir je zamenjala kruta

vojna realnost. Kraji na goriškem podeželju so se znašli v neposrednem vojnem zaledju.

Cilj italijanske armade na goriškem odseku fronte je bila zasedba mesta Gorica, kar jim je uspelo šele v šesti soški ofenzivi 9. avgusta 1916. Šempeter in Vrtojba sta se znašla na sami frontni črti. Civilno prebivalstvo, ki se je umaknilo pred prodirajočimi Italijani, je odšlo v begunstvo v razne dežele takratne monarhije, veliko pa jih je moralo tudi v begunska taborišča: Wagna, Bruck, Steinklamm. Šempetrsko županstvo se je nastanilo v Tacnu pri Ljubljani, vrtojbensko pa na Verdu pri Vrhniki. Tiste, ki se niso pravočasno umaknili z domov, so Italijani internirali v notranjost italijanske države. Skupaj je šlo za okoli 30 oseb, ki so internacijo preživel v srednji Italiji, večina v kraju Montalto v deželi Marche.

Po padcu Gorice se je avstro-ogrska obrambna črta v šempetrski sosesčini ustalila na liniji Škabrijel – sv. Katarina – Grčna – Panovec – hrib sv. Marka – Vrtojbensko gričevje – Orehovsko polje – Mirenski grad – Kras. Italijani so vztrajno poizkušali prebiti položaje branilcev, a so bili njihovi napori neuspešni. Šempeter in Vrtojba sta se spreminjala v kup ruševin.

Ključna točka na tem delu bojišča je bil hrib sv. Marka, njegovega vrha Italijani niso nikoli zavzeli. Branil ga je karlovški 96. pehotni polk, ki je navkljub hudim izgubam vztrajal na položajih. Padle tega polka so pokopavali na črniškem vojaškem pokopališču, kjer na osrednjem spomeniku piše: »Na brdu svetog Marka palim junacima«. Italijanom je sicer uspelo prekoračiti potok Vrtojbico, a so jih branilci uspešno zaustavili na obronkih Vrtojbenskih gričev.

Vojne operacije na območju Šempetra in Vrtojbe so se končale z uspešnim avstrijsko-nemškim prebojem pri Kobaridu v 12. soški bitki jeseni 1917, ko se je fronta premaknila na reko Piavo.

Spomladi 1918 so se začeli begunci počasi vračati. Iz opuščenega vojaškega materiala so gradili zasilna bivališča. Ob koncu vojne so se iz razpadle avstro-ogrske vojske vračali tudi možje in fantje. Politične razmere so se spremenile, stara država je razpadla in na Goriško je že v začetku novembra 1918 vkorakala italijanska vojska.

Ta največji vojaški spopad v zgodovini na slovenskih tleh je vse do danes pustil veliko sledov. Spominska obeležja, kaverne, strelski jarki, utrdbe in pokopališča predstavljajo kulturno in zgodovinsko dediščino. Spominjajo in opominjajo nas na trpljenje civilnega prebivalstva krajev ob fronti ter na žrtvovanje in umiranje tisoče mladih fantov in mož številnih narodov. Naj se kaj takega nikdar več ne ponovi!

*Simon Kovačič in
Renato Podbersič ml.,
Društvo soška fronta Nova Gorica*

Skica vojaških položajev avstro-ogrske in italijanske armade na območju Šempetra in Vrtojbe poleti 1917. (A.U.S.M.E. Rim - Archivio Ufficio Storico Stato Maggiore dell'Esercito di Roma)

Češki vojaki avstro-ogrske armade na opazovalnici na Vrtojbenskih gričih, konec avgusta 1917. (Zbirka Simona Kovačiča)

Vrtojba – bojno polje: Avstro-ogrski vojaki pred utrjenimi položaji na Vrtojbenskih gričih, konec avgusta 1917. (Zbirka Društva soška fronta Nova Gorica)

24. junij 2011 ob 20.00

Slovesnost ob dnevu državnosti

Sv. Ot, Vrtojba

Veterani Nova Gorica - sekcija Šempeter-Vrtojba in Občina Šempeter-Vrtojba

25. junij 2011

Pohod na Sabotin

odhod iz Šemeptra ob 6.15, Trg Ivana Roba

iz Nove Gorice ob 6.30, Rejčeva ulica nasproti Športne dvorane gimnazije
Športno društvo Mark Šempeter

25. junij 2011 ob 20.00

Čaj za taščo, komična gledališko glasbena predstava

Dvorišče Župnijskega urada Šempeter pri Gorici

Kulturno umetniško društvo Šempeter

25.–26. junij 2011

ČAM - Tibetanski obredni ples

Dvodnevno gostovanje nepalskega budističnega meniha Gesheja Losang Sheraba s prikazom tradicionalnega obrednega plesa in meditacijsko delavnico

Dvorana na Pedrovem

Ustvarjalno središče Abram

26. junij 2011

Petrova nedelja - "ŠAGRA"

Trg Ivana Roba, Šempeter pri Gorici

Krajevni odbor Šempeter v sodelovanju z drugimi društvi

27. junij 2011 ob 20.30

Jean-Yves Fourmeau, saksofon (Francija)

Marylise Fourmeau, klavir (Francija)

15. mednarodno srečanje saksofonistov v Novi Gorici

Dvorana frančiškanskega samostana

Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju z Glasbeno šolo Nova Gorica in Glasbenim društvom Saksofonija

28. junij 2011 ob 18.00

Slovesnost ob dnevu državnosti

Rožna dolina

Območno združenje veteranov vojne za Slovenijo "Veteran" Nova Gorica

v sodelovanju s Policijskim veteranskim društvom "Sever" Severnoprimske,

Mestno občino Nova Gorica, Občino Šempeter-Vrtojba in ostalimi štirimi

sosednjimi občinami.

28. junij 2011 ob 20.30

Alliage Quintett (Nemčija)

Daniel Gauthier, sopranski saksofon; **Eva Barthas**, altovski saksofon;

Korjun Asatrjan, tenorski saksofon; **Sebastian Pottmeier**, baritonski saksofon;

Jang Eun Bae, klavir

15. mednarodno srečanje saksofonistov v Novi Gorici

Dvorana Glasbene šole Nova Gorica

Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju z Glasbeno šolo Nova Gorica in Glasbenim društvom Saksofonija

29. junij 2011 ob 21.00

Duo Saxophonic (Švica)

Lars Mlekusch, saksofon; **Florian Bogner**, elektronika

Gost večera: **Miha Rogina**, saksofon

15. mednarodno srečanje saksofonistov v Novi Gorici

Amfiteater gradu Kromberk

Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju z Glasbeno šolo Nova Gorica in Glasbenim društvom Saksofonija

30. junij 2011 ob 21.00

S.O.S (Sequoia Orchestra of Saxophones)

Nejc Bečan, dirigent

Gostje večera: **Matjaž Drevenšek**, **Lev Pupis**, **Rok Volk**, saksofon

15. mednarodno srečanje saksofonistov v Novi Gorici

Bevkov trg, Nova Gorica

Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju z Glasbeno šolo Nova Gorica in Glasbenim društvom Saksofonija

8. julij 2011 ob 21.00

Katalena

Amfiteater gradu Kromberk
Kulturni dom Nova Gorica in Imago Sloveniae

22. julij 2011, 8.00–12.00

Preveri svoje zdravje

Trg Ivana Roba Šempeter
*Občina Šempeter-Vrtojba, Zavod za zdravstveno varstvo Nova Gorica in
 Območno združenje Rdečega križa Nova Gorica*

22. julij 2011 ob 18.30

Slavnostna seja ob občinskem prazniku

Dvorana Mladinskega centra, Vrtojba

22. julij 2011 ob 21.00

Zabava ob občinskem prazniku s skupino Kingston

Parkirišče za Zadružnim domom, Vrtojba

21.–28. avgust 2011

Oratorij

Dvorišče Župnijskega urada Šempeter pri Gorici
Župnija Šempeter pri Gorici

26. avgust–4. september 2011

Dnevi stare glasbe v duhu starih glasbenih izročil, kakor jih poustvarjajo sodobni
 glasbeniki iz Italije, Španije, Švice, Hrvaške in od drugod ..
 Prizorišča Braniške doline in Komenskega Krasa - dvorana
Ustvarjalno središče Abram v sodelovanju z MO Nova Gorica in Občino Komen

2. september 2011 ob 20.00

Silvester Komel, slike

Otvoritev razstave ob 80. obletnici umetnikovega rojstva
Mestna galerija Nova Gorica

4. september 2011 ob 19. uri

»Amorloco«

Skupina Fata la parte

Skladbe Juana del Encine (1468-1529)

Cerkev Sv. Duha na Pedrovem nad Branikom

*Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju s festivalom Dvorna glasba (italijansko
 društvo Dramsam Centro Giuliano di Musica Antica iz Gorice) in z Ustvarjalnim
 središčem Abram na Pedrovem.*

9.–11. september 2011

Boreljada 2011

Vrtojba

Krajevni odbor Vrtojba v sodelovanju z drugimi društvi

10. september 2011 ob 11.00

Testiranje telesne zmogljivosti

Igrišče pri OŠ v Vrtojbi

Športno društvo Mark Šempeter

10. september 2011 ob 20.00

»Nokturni...«

Nicoletta Sanzin, harfa; Nicola Bulfone, klarinet

Grad Kromberk

*Kulturni dom Nova Gorica v sodelovanju s festivalom Med zvoki krajev
 (Nei suoni dei luoghi)*

11. september 2011 ob 11.00

9. Pohod po poteh Goriške fronte

Start pri vrtcu Mavrica, Ul. Padlih borcev in pri Krajevnem odboru v Vrtojbi

Športno društvo Mark Šempeter

24. september 2011 ob 20.00

Komedija iz cikla Veselo na kubik

Kulturna dvorana Šempeter pri Gorici

Kulturno umetniško društvo Šempeter

30. september 2011 ob 20.15

Zvoki Azije

Koncertni zbor Carmina Slovenica; Karmina Šilec, zborovodja

Velika dvorana Kulturnega doma Nova Gorica

Izvenabonmajski koncert

Spoštovane občanke in občani!

Čestitamo vam ob bližnjem dnevu državnosti. 20 let je minilo od uresničitve dolgoletnih sanj slovenstva – od rojstva naše države Slovenije.

Ponosni smo, da to lahko delimo z vami, zato vas vabimo na slavnostno prireditev, ki bo v petek, 24. junija, ob 20. uri na Sv. Otu.

Čestitamo vam tudi ob prihajajočem občinskem prazniku, ki ga praznujemo 22. julija. Vljudno vas vabimo v dvorano Mladinskega centra Vrtojba, kjer se bo ta dan ob 18.30 odvijala slavnostna seja, ob 21. uri pa na parkirišče za Zadružnim domom v Vrtojbi na zabavo s skupino Kingston.

Župan mag. Milan Turk s sodelavci

Vabilo k sodelovanju

Spoštovane bralke in cenjeni bralci. Pred vami je prva prenovljena številka našega občinskega glasila.

Potrudili smo se, da smo ga naredili zanimivega, pestrega, drugačnega. Predstavili smo delo občinske uprave in projekte, ki jih izvajajo. Veliko pozornosti smo namenili društvom, ki jih je v naši občini kar precej. To dokazuje, da ste občani aktivni na številnih področjih. Veseli nas, da se pri tem lahko vključujejo različne starostne in interesne skupine. Vsi skupaj tako prispevate k boljšemu, pestrejšemu in ne nazadnje tudi kakovostnejšemu življenju v občini.

Hkrati pa smo vam v tej številki v branje ponudili nove, drugačne vsebine.

Prva prenovljena številka je začetek, nadaljevanje bi želeli ustvarjati skupaj z vami. Za naslednjo številko si nadejamo vaših komentarjev in mnenj na kakršnekoli teme, ki jih bomo objavili v novi, pismom bralcev namenjeni rubriki. Prav tako želimo uvesti rubriko, s katero bomo poiskali odgovore na vsa vaša vprašanja. Tudi v prihodnje vam želimo pripraviti čimbolj raznovrstne in aktualne vsebine, predstaviti delo, življenje in utrip v Šempetru in Vrtojbi. Naš namen je obveščanje o življenju v naši občini na način, ki bo spodbujal k odprti javni razpravi in svobodnem izražanju mnenj.

Zato se nadejamo vaših predlogov, pomislekov, idej, prispevkov v obliki obvestil, novic, pa tudi mnenj in drugih sporočil za našo javnost. S svojimi prispevki ter fotografijami soustvarjajte našo vsebino.

Naslednja številka bo izšla septembra. Pišite nam na elektronski naslov: glasilo@sempeter-vrtojba.si in sicer do konca meseca avgusta.

Počitnice že trkajo na vrata. Želimo vam, da jih preživite kar se da lepo, varno in v družbi prijetnih ljudi. Beležite utrinke. Jeseni pa jih bomo vsi skupaj »prelistali« v našem in predvsem vašem glasilu.

Barbara Skorjanc

Informativni bilten Občine Šempeter Vrtojba prejmejo brezplačno vsa gospodinjstva v občini Šempeter-Vrtojba.

Izdajatelj: OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA, Trg Ivana Roba 3a, 5290 Šempeter pri Gorici, zanjo župan Milan Turk

E-pošta: glasilo@sempeter-vrtojba.si

Uredili: Barbara Skorjanc in Mateja Poljšak Furlan

Lektoriranje: Sara Krošelj

Oblikovanje: Blaž Erzetič

Tisk: Koncut Marko s.p. – Grafična delavnica

Naklada: 2600 izvodov

Uredništvo si pridržuje pravico, da prispevke primerno priredi za tisk tako po obsegu kot po izrazu. Rokopisov ne vračamo. Prispevkov z nezakonito, žaljivo, zavajajočo, sporno ali moralno neprimerno vsebino ne bomo objavljali.

Šempeter pri Gorici, junij 2011